

Bruxelles, 30. studenoga 2018.
(OR. en)

14784/18

**Međuinstitucijski predmet:
2016/0190(CNS)**

JUSTCIV 292

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Vijeće
Br. dok. Kom.:	10767/16
Predmet:	Prijedlog uredbe Vijeća o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (preinaka) – opći pristup

I. TRENUTAČNO STANJE

1. Komisija je dopisom od 30. lipnja 2016. Vijeću i Europskom parlamentu dostavila Prijedlog uredbe Vijeća o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (preinaka) (dalje u tekstu „preinačena Uredba Bruxelles II.a”).

2. Prijedlog preinačene Uredbe Bruxelles II.a podliježe posebnom zakonodavnom postupku iz članka 81. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i o njemu Vijeće mora odlučiti jednoglasno.
3. Europski parlament donio je 18. siječnja 2018. mišljenje o prijedlogu Komisije. U skladu sa sudskom praksom Suda potrebno je opet se savjetovati s Europskim parlamentom svaki put kada konačno doneseni tekst, promatran u cijelosti, odstupa u svojoj biti od teksta prijedloga Komisije o kojemu je već provedeno savjetovanje s Europskim parlamentom, osim u slučajevima u kojima izmjene u bitnome odgovaraju željama samog Parlamenta.
4. Europski gospodarski i socijalni odbor dostavio je 26. siječnja 2017. svoje mišljenje o prijedlogu Komisije.
5. Europski nadzornik za zaštitu podataka dao je 15. veljače 2018. mišljenje o prijedlogu Komisije.
6. U skladu s člankom 3. i člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Ujedinjena Kraljevina i Irska priopćile su da žele sudjelovati u donošenju i primjeni predložene preinačene Uredbe Bruxelles II.a.
7. U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska neće sudjelovati u donošenju predložene preinačene Uredbe Bruxelles II.a te ona za nju neće biti obvezujuća niti će se na nju primjenjivati.

II. FINALIZACIJA PREINAKE

8. Vijeće je od početka pregovora 2016. redovito proučavalo predloženu preinaku Uredbe Bruxelles II.a i davalo smjernice za rad na njoj. Održalo je rasprave o politikama u pogledu sljedećih ključnih dijelova prijedloga: saslušanje djeteta (lipanj 2017.), ukidanje egzekviture (prosinac 2017.), jačanje uloge središnjih tijela (ožujak 2018.) te smještaj djeteta u drugu državu članicu, optjecaj privremenih mjera, uključujući zaštitne, i daljnji koraci u pogledu konačnog ukidanja egzekviture (lipanj 2018.). Tim raspravama otvoren je put za daljnji rad na predloženoj preinaci Uredbe.
9. U okviru rasprava postignut je znatan napredak u pogledu važnih pitanja na tehničkoj razini. Predsjedništvo stoga smatra kako je došao trenutak da Vijeće donese opći pristup o tekstu članaka i najvažnijih uvodnih izjava predložene Uredbe, ne dovodeći u pitanje zaključivanje određenih pitanja tehničke ili uredničke prirode u vezi s dovršenjem uvodnih izjava i prilogâ.
10. Uzimajući u obzir zahtjev za jednoglasnost i načelo da ništa nije dogovoreno dok sve nije dogovoreno, predsjedništvo podnosi ovaj kompromisni prijedlog Vijeću s ciljem postizanja dogovora među svim državama članicama.
11. Elemente kompromisnog teksta treba promatrati kao opći paket s ciljem uspostave novih pravila koja su jednostavnija i učinkovitija za primjenu djeci i njihovim obiteljima, ali i stručnjacima. Kompromisom se također ostvaruje osjetljiva ravnoteža među različitim stajalištima država članica uz istodobno poticanje povjerenja među njima.

III. GLAVNI ELEMENTI KOMPROMISNOG PAKETA

A – Potpuno ukidanje egzekviture za odluke u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću

12. Vijeće za pravosuđe i unutarnje poslove u prosincu 2017. postiglo je dogovor o ukidanju egzekviture za sve odluke u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, podložno uvođenju prikladnih zaštitnih mjera. Dovršetkom ukidanja egzekviture ušedit će se vrijeme i novac građana kada je odluku potrebno proslijediti. To je osobito od presudne važnosti u prekograničnim slučajevima u vezi s djecom kada treba brzo djelovati.
13. Odluke u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću koje su izvršive u državi članici u kojoj su donesene trebale bi stoga biti izvršive u drugoj državi članici bez potrebe za proglašenjem izvršivosti. Zaštitne mjere za ukidanje egzekviture bit će sadržane u razlozima za odbijanje priznavanja i izvršenja, koji su: javni poredak, proturječje, nedostatak učinkovitih usluga u slučajevima nedolaska na ročište, nedostatak mogućnosti saslušanja za nositelje roditeljske odgovornosti, nedostatak mogućnosti saslušanja za dijete i neusklađenost s postupkom savjetovanja za prekogranični smještaj. Prema Uredbi koja je trenutačno na snazi, odluka o tome može li navedene razloge iznijeti stranka ili se navode po službenoj dužnosti u okviru nacionalnog prava uređuje se nacionalnim pravom.
14. Novim pravilima trebalo bi se razjasniti da bi odluke u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću na koje se primjenjuje posebno postupanje zbog njihova prekograničnog optjecaja i dalje bile „povlaštene”, podložno prikladnim zaštitnim mjerama. Predsjedništvo smatra da bi kompromis trebao biti nadogradnja na nepromijenjeno stanje u okviru kojega se posebno postupa s odlukama kojima se odobrava pravo na kontakt s djetetom za koje je izdana potvrda i s odlukama kojima se nalaže predaja djeteta u okviru takozvanog „prevagujućeg mehanizma”.

15. Pravno obvezujuća potvrda bila bi priložena uz takve „povlaštene” odluke te bi mogla biti ispravljena ili povučena u državi članici podrijetla u kojoj je pogrešno izdana. Tom mogućnošću osporavanja potvrde u državi članici podrijetla ojačalo bi se pravo obrane i poticalo uzajamno povjerenje među državama članicama. U državi članici u kojoj se traži odbijanje priznavanja i izvršenja kao razlog za osporavanje moglo bi se navesti samo proturječje.

B – Usklađivanje određenih pravila za postupak izvršenja

16. Predsjedništvo smatra da bi postupak izvršenja za odluke donesene u drugoj državi članici u načelu i dalje trebao biti uređen pravom države članice izvršenja, neovisno o prirodi mjera koje se primjenjuju za izvršenje odnosno neovisno o tome jesu li posrijedi novčane kazne ili druge prisilne mjere. Međutim, čini se da je za poboljšanje sustava slobodnog optjecaja odluka u tom području ključno utvrditi najmanji broj usklađenih pravila o tome kako pristupiti znatnoj promjeni u okolnostima koja je nastupila nakon što je odluka donesena. Takvim bi pravilima stoga trebao biti obuhvaćen niz usklađenih razloga za suspenziju ili odbijanje izvršenja kao takvog u državi članici izvršenja. Time bi se osigurala mogućnost odbijanja ili suspenzije izvršenja u svim državama članicama u velikoj mjeri pod istim uvjetima, čime bi se povećala pravna sigurnost za sve roditelje i njihovu djecu. Tim pristupom ne bi se isključila primjena nacionalnih razloga za odbijanje koji su u skladu s ovom Uredbom i ponajprije se odnose na formalne uvjete nacionalnog prava i postupka u vezi s izvršavanjem zakonodavstva.

C – Jasna pravila o mogućnosti djeteta da izrazi mišljenja

17. Posebna odredba kojom se utvrđuje obveza da se djetetu omogući izražavanje mišljenja trebala bi biti uključena. U toj bi se odredbi navelo da se djetetu koje je u stanju oblikovati vlastita mišljenja mora pružiti stvarna i učinkovita mogućnost izražavanja mišljenja u prekograničnim pitanjima obuhvaćenima Uredbom. Ako je dijete izrazilo svoja mišljenja, sud bi u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i postupkom trebao u obzir uzeti mišljenja djeteta u skladu s njegovom dobi i zrelošću. Time se ne utječe na temeljno načelo poštovanja interesa djeteta u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, ali se jasno daje do znanja da dijete nije samo predmet postupka. Modaliteti saslušanja prepušteni su nacionalnom zakonodavstvu i postupku, bez mogućnosti da te modalitete preispitaju sudovi u drugoj državi članici.
18. Međutim, obveza da se djetetu koje je u stanju oblikovati vlastita mišljenja pruži stvarna i učinkovita mogućnost izražavanja mišljenja nije apsolutna. Ako se djetetu nije pružila mogućnost da izrazi svoja mišljenja, priznavanje i izvršavanje odluke u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću može se odbiti, osim ako se postupak isključivo odnosi na djetetovu imovinu, ako se ne zahtjeva meritumom spora ili ako postoje ozbiljni razlozi da se dijete ne sasluša, posebno uzimajući u obzir hitnost slučaja.

D – Jasnija pravila o smještaju djeteta u drugu državu članicu

19. Smještaj djeteta u drugu državu članicu i dalje će biti predmetom postupka savjetovanja za dobivanje pristanka. Međutim, predsjedništvo i dalje smatra da je potreban jasniji opseg pravila za prekogranične smještaje: ovaj postupak trebao bi se primjenjivati i na smještaj kao odgojnu mjeru nakon što se kod djeteta očitovalo devijantno ponašanje, dok je i dalje isključen smještaj, bilo u odgojne ili kaznene svrhe, nakon što je dijete počinilo djelo koje bi moglo biti kažnjivo u skladu s nacionalnim kaznenim pravom ako ga je počinila odrasla osoba bez obzira na to bi li to u tom određenom slučaju moglo dovesti do osude. Smještaji kod roditelja (ili drugih bliskih srodnika, ako i u mjeri u kojoj je obaviještena država članica u kojoj se dijete može smjestiti) ne bi trebali biti predmet takvog postupka. Predsjedništvo napominje da bi se Uredbom, prema potrebi, mogla olakšati razmjena informacija radi utvrđivanja i prikupljanja informacija o srodnicima ili drugim osobama koje mogu biti prikladne za brigu o djetetu čiji se smještaj u ustanovu za skrb ili kod udomitelja razmatra. Nadalje, predsjedništvo također smatra da su potrebna jasna postupovna pravila: nova će pravila uključivati tromjesečni rok za davanje ili odbijanje pristanka. Novim se pravilima ne isključuje mogućnost da države članice sklapaju ili održavaju prekogranične sporazume i aranžmane kojima se pojednostavnjuje postupak savjetovanja za dobivanje pristanka u njihovim međusobnim odnosima.

E – Jasnija pravila o optjecaju autentičnih isprava i sporazuma

20. Uzimajući u obzir sve veći broj država članica koje omogućavaju izvansudske sporazume o zakonskoj rastavi i razvodu ili o stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kompromisnim tekstom predsjedništva jasno se daje do znanja da je optjecaj takvih autentičnih isprava i sporazuma horizontalno pitanje te da bi ga trebalo olakšati, podložno određenim zaštitnim mjerama. Budući da se Uredbom ne bi trebao dozvoliti slobodan optjecaj sporazuma koji su isključivo privatne naravi, rješenje bi se trebalo sastojati u tome da je optjecaj moguć samo ako tijelo, ovisno o pojedinačnom nacionalnom sustavu, službeno sastavi ili unese u registar autentičnu ispravu ili unese u registar sporazum. Ključno je da se optjecaj može obaviti samo ako država članica podrijetla provjeri nadležnost države članice čija su tijela službeno sastavila ili unijela u registar autentične isprave ili unijela u registar sporazume. Nadalje, potrebno je izdati odgovarajuću potvrdu. Naposljetku, trebalo bi primijeniti dodatne zaštitne mjere, poput javnog poretka, kao osnovu za odbijanje priznavanja ili izvršenja.

F – Jasnija pravila o slučajevima otmice djece unutar EU-a

21. Optjecaj odluka kojima se nalaže predaja djeteta u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. uključen je u preinaku u okviru općih pravila o priznavanju ili izvršenju odluka. Druge odluke o predaji donesene kao rezultat „prevagujućeg mehanizma” i dalje su u optjecaju kao „povlaštene” odluke u okviru posebnih pravila o odlukama o priznavanju ili izvršenju. Međutim, kompromisnim tekstom predsjedništva osigurava se da bi taj mehanizam trebao biti ograničen na odluke o meritumu prava na skrb kojima se podrazumijeva predaja djeteta te su donesene u državi članici u kojoj se nalazi djetetovo (bivše) uobičajeno boravište nakon donošenja odluke kojom se odbija predaja djeteta izdane u drugoj državi članici isključivo na temelju određenih razloga za odbijanje kako je utvrđeno Haškom konvencijom iz 1980. Time bi se pojasnila pravila koja se primjenjuju na slučajeve otmice djece unutar EU-a i odnos prema Haškoj konvenciji iz 1980.
22. Nadalje, u preinaci su sadržani jasni i realni rokovi kako bi sudovi koji se bave slučajevima otmice djece u svakoj fazi postupka djelovali na najbrži način. Kada je alternativno rješavanje sporova primjereno, pruža mu se istaknutije mjesto, čime se potiču rješenja koja proizlaze iz neovisnosti stranaka i pomažu pri postizanju održivih aranžmana.
23. Kako bi se prilikom postupka u slučaju otmice umanjili mogući rizici za fizičku i psihičku dobrobit djeteta, mogu se naložiti odgovarajuće zaštitne mjere, među ostalim kako bi se tijekom tog postupka osigurao kontakt između ostavljenog roditelja i djeteta ako je to u djetetovu interesu, kao i mjere čiji je cilj smanjiti ozbiljan rizik od fizičke ili psihološke štete kojoj dijete može biti izloženo predajom.

IV. ZAKLJUČCI

24. U tom kontekstu ministri se pozivaju da iznesu svoja mišljenja o tome:

- (a) odobravaju li kao kompromisni paket opći pristup utvrđen u Prilogu ovoj napomeni;
- (b) primaju li na znanje činjenicu da će ostatak uvodnih izjava i prilozi Uredbi na tehničkoj razini biti finalizirani što je prije moguće nakon sastanka Vijeća.

U usporedbi s prijedlogom Komisije promjene/dodani tekst iz Priloga označeni su **podebljanim slovima**, a izbrisani tekst označen je oznakom „(...)”. Uvodne izjave iz bilješki nisu označene.

Prijedlog
uredbe Vijeća
o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s
roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece
(preinaka)

[...]

DONIJELO JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Područje primjene

1. Ova Uredba primjenjuje se (...) u građanskim stvarima¹ (...) koje se odnose **na**:

¹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„U tu svrhu Unija treba donijeti, među ostalim, mjere u području pravosudne suradnje u građanskim stvarima koje imaju prekogranične posljedice, posebno kada su potrebne za ispravno djelovanje unutarnjeg tržišta. Izraz „građanske stvari” trebalo bi tumačiti samostalno, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda Europske unije. Trebalo bi ga smatrati neovisnim pojmom koji se treba tumačiti upućivanjem, kao prvo, na ciljeve i sustav ove Uredbe i, kao drugo, na opća načela koja proizlaze iz korpusa nacionalnih pravnih sustava. Izraz „građanske stvari” trebalo bi stoga tumačiti na način da ga je moguće proširiti i na mjere koje bi, s gledišta pravnog sustava države članice, mogle biti obuhvaćene javnim pravom. Njime bi se trebali posebno obuhvatiti svi zahtjevi, mjere ili odluke u stvarima povezanim s „roditeljskom odgovornošću” u smislu ove Uredbe, u skladu s njezinim ciljevima.”

- (a) razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka;
- (b) dodjelu, izvršavanje, prijenos, ograničenje ili oduzimanje roditeljske odgovornosti.

2. Stvari iz stavka 1.(...) **točke (b)** mogu posebno uključivati:

- (a) pravo na skrb i pravo na kontakt s djetetom;
- (b) skrbništvo, odgajateljstvo i slične institute;
- (c) određivanje i dužnosti svake osobe ili tijela koje brine o (...) **djetetu** ili njegovoj imovini, koje ga zastupa ili koje mu pomaže;
- (d) smještaj djeteta u (...) ustanovu za skrb **ili kod udomitelja**;²
- (e) mjere zaštite djeteta koje se odnose na čuvanje (...) **djetetove** imovine, upravljanje ili raspolaganje njome.

² Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Bilo koji oblik smještaja djeteta kod udomitelja (odnosno kod jednog pojedinca ili više njih) ili u ustanovu za skrb (na primjer u sirotište ili dječji dom) u drugoj državi članici trebao bi biti obuhvaćen područjem primjene ove Uredbe, osim ako je to izričito isključeno, kao u slučaju smještaja s ciljem posvojenja, smještaja kod roditelja ili kod bilo kojeg drugog bliskog srodnika u skladu s izjavom države članice primateljice. Slijedom navedenoga, trebalo bi uključiti i „smještaj u odgojne svrhe” koji je naložio sud ili dogovorilo nadležno tijelo uz suglasnost roditelja ili djeteta ili na njihov zahtjev nakon što se kod djeteta očitovalo devijantno ponašanje. Isključen bi trebao biti samo smještaj, bilo u odgojne ili u kaznene svrhe, koji je naložen ili dogovoren nakon što je dijete počinilo djelo koje bi moglo biti kažnjivo u skladu s nacionalnim kaznenim pravom ako ga je počinila odrasla osoba bez obzira na to bi li to u tom posebnom slučaju moglo dovesti do osude.”

2.a Poglavlja III. i VI. ove Uredbe primjenjuju se u stvarima nezakonitog odvođenja ili zadržavanja djeteta koje se tiču više od jedne države članice, čime se dopunjuje Haška konvencija o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece iz 1980. („Haška konvencija iz 1980.”). Poglavlje IV. ove Uredbe primjenjuje se na odluke kojima se nalaže predaja djeteta u drugu državu članicu u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. i koje se moraju provesti u državi članici koja nije država članica u kojoj je odluka donesena.³

3. Ova se Uredba ne primjenjuje na:

- (a) utvrđivanje ili osporavanje veze između roditelja i djeteta;
- (b) odluke o posvajanju, pripremne mjere za posvajanje ili poništavanje ili pobijanje posvajanja;
- (c) ime i prezime djeteta;
- (d) emancipaciju;
- (e) obveze uzdržavanja;
- (f) određivanje upravitelja imovinom ili nasljeđivanje;
- (g) mjere poduzete kao rezultat kaznenih djela koja su počinila djeca.⁴

³ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Iako postupci predaje u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. nisu postupci u vezi s meritumom roditeljske odgovornosti, priznavanje i izvršenje u skladu s Poglavljem IV. ove Uredbe trebali bi vrijediti za odluke kojima se nalaže predaja djeteta u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. ako ih je potrebno izvršiti u drugoj državi članici zbog naknadne otmice nakon što je predaja naložena. Nadalje, druga poglavlja ove Uredbe trebala bi se nastaviti primjenjivati na druge aspekte u situacijama nezakonitog odvođenja ili zadržavanja djeteta, na primjer odredbe o nadležnosti za sud države članice uobičajenog boravišta, a odredbe o priznavanju i izvršenju za sve naloge tog suda.”

⁴ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 2.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(...)(a) „(...) **sud**” znači bilo koje (...) tijelo u (...) **bilo kojoj** državi članici(...) nadležno u stvarima obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe;

(...)

(...)(b) „odluka” znači **odluka**⁵ **suda države članice, među ostalim** rješenje, nalog ili presuda, (...) kojom se **izriče** razvod, zakonska rastava (...) **ili** poništaj (...) **braka, ili koja se odnosi na stvari** povezane s roditeljskom odgovornošću;

⁵ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda izrazu „sud” trebalo bi dati široko značenje kako bi se njime obuhvatili ne samo sudovi koji izvršavaju sudske funkcije nego i administrativna tijela ili druga tijela poput javnih bilježnika, koja su nadležna u određenim bračnim sporovima ili stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću. Sve sudove kako su definirani ovom Uredbom trebala bi obvezivati pravila o nadležnosti određena u ovoj Uredbi.

Svaki sporazum koji sud odobri nakon ispitivanja sadržaja u skladu s nacionalnim pravom i postupkom trebao bi biti priznat ili izvršen kao „odluka”. Druge sporazume koji steknu obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla nakon formalne intervencije javnog tijela ili drugog tijela, o kojima država članica u tu svrhu obavješćuje Komisiju, trebalo bi provesti u drugim državama članicama u skladu sa specifičnim odredbama o autentičnim ispravama i sporazumima iz ove Uredbe.”

Za potrebe Poglavlja IV. „odlukom” se obuhvaća:

- i. odluku donesenu u jednoj državi članici kojom se nalaže predaja djeteta u drugu državu članicu u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. te koja se mora provesti u državi članici koja nije država članica u kojoj je odluka donesena;**
- ii. privremene mjere, uključujući zaštitne, koje je naložio sud koji na temelju ove Uredbe ima stvarnu nadležnost ili mjere naložene u skladu s člankom 25. stavkom 4. u vezi s člankom 14.**

Za potrebe Poglavlja IV. „odlukom” se ne obuhvaćaju privremene mjere, uključujući zaštitne, koje je naložio sud bez pozivanja protustranke pred sud, osim ako je odluka koja sadrži mjeru dostavljena protustranci prije izvršenja.

(b.1) „autentična isprava” znači pismo koje je službeno sastavljeno ili upisano u registar kao autentična isprava u bilo kojoj državi članici u stvarima obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe i čija se autentičnost:

- i. odnosi na potpis i sadržaj isprave i**
- ii. utvrdila od strane javnog tijela ili drugog tijela ovlaštenog⁶ u tu svrhu. Države članice obavješćuju Komisiju o tim tijelima u skladu s člankom 81.;**

⁶ Izraz „ovlaštenje” na koji se upućuje u točki (b1) podtočki ii. treba tumačiti samostalno u skladu s definicijom „autentične isprave” koja se horizontalno upotrebljava u drugim instrumentima EU-a (kao što su Uredba o uzdržavanju, Uredba o nasljeđivanju ili preinaka Uredbe Bruxelles I.) te s obzirom na ciljeve ove Uredbe.

- (b.2) „sporazum” znači, za potrebe Poglavlja IV., pismo koje nije autentična isprava, a koje su stranke sklopile u stvarima obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe i koje je u registar upisalo javno tijelo⁷ o kojem država članica u tu svrhu obavještava Komisiju u skladu s člankom 81.;**
- (...)(c) „država članica podrijetla” znači država članica u kojoj je odluka (...) donesena, autentična isprava službeno sastavljena ili upisana u registar ili sporazum upisan u registar;**
- (...)(d) „država članica izvršenja” znači država članica u kojoj se zahtijeva izvršenje odluke, autentične isprave ili sporazuma;**

⁷ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Uredbom ne bi trebalo omogućiti slobodni optjecaj isključivo privatnih sporazuma. Međutim, u optjecaju bi trebali biti sporazumi koji nisu ni odluka ni autentična isprava, nego ih je u registar upisalo javno tijelo nadležno za to. Takva javna tijela mogla bi obuhvaćati javne bilježnike koji upisuju sporazume u registar, čak i ako obavljaju slobodno zanimanje.”

- (...)(e) „dijete” znači svaka osoba mlađa od 18 godina;⁸
- (...)(f) „roditeljska odgovornost” znači sva prava i obveze koji se odnose na dijete ili njegovu imovinu, a dodijeljeni su fizičkoj ili pravnoj osobi odlukom, primjenom prava ili sporazumom s pravnim učinkom, uključujući pravo na skrb i pravo na kontakt s djetetom;
- (...)(g) „nositelj roditeljske odgovornosti” znači svaka osoba, ustanova ili drugo tijelo koje ima roditeljsku odgovornost prema djetetu;

⁸ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ova bi se Uredba trebala primjenjivati na svu djecu do dobi od 18 godina poput Haške konvencije od 19. listopada 1996. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju, ovrsi i suradnji u području roditeljske odgovornosti i mjerama za zaštitu djece („Haška konvencija iz 1996.”), čak i u slučajevima u kojima su prije te dobi djeca stekla sposobnost na temelju osobnog prava, na primjer emancipacijom zbog braka. Time bi se trebalo izbjeći preklapanje s područjem primjene Haške konvencije od 13. siječnja 2000. o međunarodnoj zaštiti odraslih osoba koja se primjenjuje na osobe u dobi od 18 i više godina i, istodobno, spriječiti razlike između dvaju instrumenata. Haška konvencija od 25. listopada 1980. o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece („Haška konvencija iz 1980.”) te stoga i poglavlje III. ove Uredbe, kojim se dopunjuje primjena Haške konvencije iz 1980. u odnosima između država članica, trebali bi se i dalje primjenjivati na djecu u dobi do 16 godina.”

- (...)(h) „pravo na skrb” (...) **uključuje** prava i obveze koji se odnose na skrb nad djetetom, a posebno na pravo određivanja (...) **djetetova** boravišta (...);⁹
- (...)(i) „pravo na kontakt” znači pravo na kontakt s djetetom, uključujući pravo da se dijete, na ograničeno vrijeme, odvede na mjesto koje nije njegovo uobičajeno boravište;
- (...)(j) „nezakonito odvođenje ili zadržavanje” znači (...) odvođenje ili zadržavanje **djeteta** kada:
- (...i. riječ je o kršenju prava na skrb stečenog odlukom ili primjenom prava ili sporazumom s pravnim učinkom u skladu s pravom **države** članice u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije njegova odvođenja ili zadržavanja i
- (...ii. u trenutku odvođenja ili zadržavanja prava na skrb bila su zaista izvršavana, bilo zajednički ili samostalno, ili bi bila izvršavana da nije bilo odvođenja ili zadržavanja.

2. Za potrebe članaka [3., 6., 10.a, 12., 12.a, 31./47.e, 42./47.q, 59., 72. i 80.] pojam „domicil” zamjenjuje pojam „državljanstvo” za Irsku i Ujedinjenu Kraljevinu te ima isto značenje kao u svakom od pravnih sustava tih država članica.

⁹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Za potrebe ove Uredbe trebalo bi se smatrati da osoba ima „pravo na skrb” ako, na temelju odluke, primjenom prava ili sporazumom s pravnim učinkom u skladu s pravom države članice u kojoj dijete ima uobičajeno boravište, nositelj roditeljske odgovornosti ne može odlučiti o djetetovu boravištu bez pristanka te osobe, bez obzira na izraze upotrijebljene u skladu s nacionalnim pravom. U nekim sustavima u kojima su zadržani izrazi „skrb” i „kontakt” roditelj koji nema skrbništvo nad djetetom može ustvari zadržati važne odgovornosti u pogledu odluka koje se tiču djeteta, a koje nadilaze samo pravo na kontakt.”

POGLAVLJE II.

NADLEŽNOST U BRAČNIM SPOROVIMA
I U STVARIMA POVEZANIMA S RODITELJSKOM ODGOVORNOŠĆU

ODJELJAK 1.

RAZVOD, ZAKONSKA RASTAVA I PONIŠTAJ BRAKA

Članak 3.

Opća nadležnost

(...) U predmetima koji se odnose na razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka nadležni su (...) **sudovi** države članice:

(a) na čijem području:

- i. bračni drugovi imaju uobičajeno boravište, (...)
- ii. bračni drugovi imali su posljednje uobičajeno boravište, ako jedan od njih i dalje ondje ima boravište, (...)
- iii. protustranka ima uobičajeno boravište, (...)
- iv. u slučaju zajedničkog zahtjeva za pokretanje postupka, ima uobičajeno boravište bilo koji od bračnih drugova, (...)
- v. stranka koja podnosi zahtjev ima uobičajeno boravište, ako je ondje imala boravište najmanje jednu godinu neposredno prije podnošenja zahtjeva ili
- vi. stranka koja podnosi zahtjev ima uobičajeno boravište, ako je ondje imala boravište najmanje šest mjeseci neposredno prije podnošenja zahtjeva te je državljanin/državljanica dotične države članice (...); **ili**

(b) čije državljanstvo imaju oba bračna druga (...).

(...)

Članak 4.

Protutužba

(...) **Sud** pred kojim je postupak u tijeku na temelju članka 3. nadležan je i za razmatranje protutužbe u onoj mjeri u kojoj ta protutužba ulazi u područje primjene ove Uredbe.

Članak 5.

Konverzija zakonske rastave u razvod

Ne dovodeći u pitanje članak 3., (...) **sud** države članice koji je donio odluku o zakonskoj rastavi nadležan je i za konverziju te odluke u razvod, ako je to predviđeno pravom te države članice.

Članak 6.

Supsidijarna nadležnost

1. **Podložno stavku 2., ako nijedan (...) sud** određene države članice nije nadležan u skladu s člancima 3., 4. i 5., nadležnost se utvrđuje, u svakoj državi članici, pravom te (...) države.

2. (...) **Protiv bračnog druga koji:**

(a) (...) ima uobičajeno boravište na državnom području određene države članice ili

(b) (...) državljanin je određene države članice, (...)

može biti pokrenut postupak u drugoj državi članici samo u skladu s člancima 3., 4. i 5.

3. Protiv protustranke koja nema uobičajeno boravište u (...) određenoj državi članici i nije (...) njezin državljanin (...) svaki državljanin određene države članice koji ima uobičajeno boravište na državnom području druge države članice, može, kao i državljani te (...) države, pozivati se na propise o nadležnosti koji se primjenjuju u toj (...) državi.

ODJELJAK 2.

RODITELJSKA ODGOVORNOST

Članak 7.

Opća nadležnost

1. (...) **Sudovi** države članice nadležni su u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću prema djetetu koje ima uobičajeno boravište u toj državi članici **u trenutku pokretanja postupka pred sudom.**

2. Stavak 1. podložan je primjeni odredaba članka od 8. do 10.a.

Članak 8.

Ustaljivanje nadležnosti za prava na kontakt s djetetom

1. Ako se dijete zakonito preseli iz jedne u drugu državu članicu i tamo dobije novo uobičajeno boravište, (...) **sudovi** države članice djetetova prethodnog uobičajenog boravišta, **iznimno od primjene članka 7.**, zadržavaju nadležnost tri mjeseca nakon preseljenja radi izmjene odluke o pravu na kontakt donesene u toj državi članici prije djetetova preseljenja, ako osoba kojoj je odlukom odobreno pravo na kontakt s djetetom i dalje ima uobičajeno boravište u državi članici prethodnog djetetova uobičajenog boravišta.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako je nositelj prava na kontakt iz stavka 1. prihvatio nadležnost (...) **sudova** države članice u kojoj dijete ima novo uobičajeno boravište sudjelujući u postupku pred tim (...) **sudovima** i ne osporavajući pri tome njihovu nadležnost.

Članak 9.

Nadležnost u slučajevima **nezakonitog odvođenja ili zadržavanja** djeteta (...) ¹⁰

Ne dovodeći u pitanje članak 10.a, u slučaju nezakonitog odvođenja ili zadržavanja (...) djeteta (...) **sudovi** države članice u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja zadržavaju nadležnost sve dok dijete ne dobije uobičajeno boravište u drugoj državi članici i:

- (a) svaka osoba, ustanova ili drugo tijelo s pravom na skrb ne pristane na odvođenje ili zadržavanje ili
- (b) dijete u toj drugoj državi članici ne boravi najmanje jednu godinu nakon što je osoba, ustanova ili drugo tijelo s pravom na skrb saznalo ili trebalo saznati gdje se dijete nalazi, a dijete se smjestilo u novoj sredini, i dok nije zadovoljen barem jedan od sljedećih uvjeta:
 - i. u roku od jedne godine od trenutka u kojem je nositelj prava na skrb saznao ili trebao saznati gdje se dijete nalazi, zahtjev za predaju nije predan nadležnim tijelima države članice u koju je dijete odvedeno ili u kojoj je zadržano;

¹⁰ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„U slučajevima nezakonitog odvođenja ili zadržavanja djeteta te ne dovodeći u pitanje mogući izbor suda u skladu s ovom Uredbom, nadležnost sudova države članice u kojoj dijete ima uobičajeno boravište trebalo bi zadržati dok se ne uspostavi novo uobičajeno boravište u drugoj državi članici i dok se ne ispune neki specifični uvjeti. Države članice s koncentracijom nadležnosti trebale bi razmotriti omogućivanje sudu kojemu je podnesen zahtjev za predaju u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. da provodi i nadležnost koju su stranke dogovorile ili prihvatile u skladu s ovom Uredbom u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću ako je postignut sporazum stranaka tijekom tih postupaka predaje. Takvi sporazumi trebali bi obuhvaćati sporazume i o predaji djeteta i o tome da se dijete ne predaje. Ako je dogovoreno da se dijete ne predaje, ono bi trebalo ostati u državi članici novog uobičajenoga boravišta te bi se nadležnost za bilo koji budući postupak za skrb ondje trebala utvrditi na temelju novog uobičajenog boravišta djeteta.”

- ii. zahtjev za predaju koji je podnio nositelj prava na skrb povučen je, a novi zahtjev nije podnesen u roku iz točke i.;
- iii. zahtjev za predaju koji je podnio nositelj prava na skrb **odbio je sud države članice** iz razloga koji nisu utvrđeni u članku 13. **stavku 1. točki (b) ili članku 13. stavku 2.** Haške konvencije iz 1980. **i ta odluka više ne podliježe redovnom pravnom lijeku;**
- iv. **nije pokrenut postupak pred (...) nijednim sudom (...) kako je navedeno u članku 26.a stavcima 3. i 5. u državi članici** u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja (...);
- v. odluku o **pravu na skrb** koja ne podrazumijeva predaju djeteta donijeli su (...) **sudovi** države članice u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije njegova nezakonitog odvođenja ili zadržavanja.

Članak 10.a

Izbor suda (...) ¹¹¹²¹³

¹¹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Obveza uzdržavanja isključena je iz područja primjene ove Uredbe jer je ta obveza već obuhvaćena Uredbom Vijeća br. 4/2009. Uz sudove u mjestu u kojem tuženik, ili uzdržavana osoba, ima uobičajeno boravište, sudovi koji su na temelju ove Uredbe nadležni u bračnim sporovima trebali bi općenito biti nadležni za odlučivanje o dodatnoj obvezi uzdržavanja bračnih ili bivših bračnih drugova, primjenom članka 3. točke (c) te Uredbe. Sudovi koji su na temelju ove Uredbe nadležni u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću trebali bi općenito biti nadležni za odlučivanje o dodatnoj obvezi uzdržavanja djeteta, primjenom članka 3. točke (d) te Uredbe.”

¹² Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Pod specifičnim uvjetima utvrđenima ovom Uredbom nadležnost u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću može se utvrditi i u državi članici u kojoj je u tijeku postupak razvoda, zakonske rastave ili poništaja braka između roditelja, ili u drugoj državi članici s kojom je dijete bitno povezano i o čijoj su se nadležnosti stranke ili usuglasile unaprijed, a najkasnije u trenutku pokretanja postupka pred sudom, ili su je izričito prihvatile tijekom tog postupka, ako je to predviđeno pravom te države članice, čak i ako dijete nema uobičajeno boravište u toj državi članici, pod uvjetom da je izvršavanje takve nadležnosti u interesu djeteta.

U skladu sa sudskom praksom Suda svaka osoba koja nije roditelj, a koja u skladu s nacionalnim pravom ima svojstvo stranke u postupku koji su pokrenuli roditelji, trebala bi se smatrati strankom u postupku za potrebe ove Uredbe i stoga bi protivljenje te stranke izboru nadležnosti koji su izvršili roditelji dotičnog djeteta, nakon datuma pokretanja postupka pred sudom, trebalo onemogućiti da se utvrdi prihvaćanje prorogacije nadležnosti od strane svih stranaka u postupku na taj datum.”

¹³ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Prije izvršavanja nadležnosti koja se temelji na sporazumu o izboru suda ili prihvaćanju suda, sud bi trebao preispitati jesu li taj sporazum ili to prihvaćanje utemeljeni na informiranom i svojevremeno odabiru stranaka, a ne uslijed toga što je jedna stranka iskoristila nedaće ili slab položaj druge stranke. Prihvaćanje nadležnosti tijekom postupka sud bi trebao zabilježiti u skladu s nacionalnim pravom i postupkom.”

(...)

1. Sudovi države članice imaju nadležnost u (...) **stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću** ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) postoji bitna veza djeteta i te države članice, posebno zbog činjenice da **najmanje** jedan od nositelja roditeljske odgovornosti ima uobičajeno boravište u toj državi članici ili da je **u njoj bilo prethodno uobičajeno boravište djeteta ili** da je dijete državljanin te države članice; (...)
- (b) (...) stranke (...) i **svaki drugi nositelj roditeljske odgovornosti:**
 - i. **svojevoljno su postigli sporazum o nadležnosti**, najkasnije u trenutku pokretanja postupka pred sudom ili (...)
 - ii. **izričito su prihvatili nadležnost tijekom tog postupka te je sud osigurao da sve stranke budu obaviještene o svojem pravu da ne prihvate nadležnost i**
- (c) **izvršavanjem** nadležnosti štite se interesi djeteta.

1.a Sporazum o izboru suda naveden u stavku 1. točki (b) izražava se u pisanom obliku, s datumom i potpisom dotičnih stranaka ili se uključuje u sudske spise u skladu s nacionalnim pravom i postupkom. Sva priopćenja elektroničkim sredstvima koja osiguravaju trajan zapis smatraju se istovjetnima pisanom obliku. Osobe koje postanu stranke u postupku nakon što je pred sudom pokrenut postupak mogu izraziti svoju suglasnost nakon što je pred sudom pokrenut postupak. Ne izraze li protivljenje, smatrat će se da su prešutno dale suglasnost.

2. Osim ako su se stranke drugačije dogovorile, nadležnost dodijeljena u stavku (...)1. prestaje čim:

(a) odluka donesena u tom postupku više ne podliježe redovnom pravnom lijeku ili

(b) postupak bude (...) završen iz nekog drugog razloga.

(...)

3. Nadležnost dodijeljena u stavku 1. točki (b) podtočki ii. isključiva je.

Članak 11.

Nadležnost na temelju (...) nazočnosti **djeteta**¹⁴

1. Ako (...) se ne može utvrditi **djetetovo** uobičajeno boravište, a nadležnost se ne može utvrditi ni na temelju članka 10.a, nadležni su (...) **sudovi** države članice u kojoj se nalazi dijete.

2. (...) **Nadležnost iz** stavka 1. primjenjuje se i na djecu izbjeglice ili djecu raseljenu na međunarodnoj razini zbog nemira u njihovoj (...) **državi članici uobičajenog boravišta**.

¹⁴ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ako se ne može utvrditi djetetovo uobičajeno boravište, a nadležnost se ne može utvrditi ni na temelju sporazuma o izboru suda, nadležni bi trebali biti sudovi države članice u kojoj se nalazi dijete. To pravilo o nazočnosti trebalo bi se primjenjivati i na djecu izbjeglice te djecu raseljenu na međunarodnoj razini zbog nemira u njihovoj državi članici uobičajenog boravišta. Međutim, s obzirom na ovu Uredbu u vezi s člankom 52. stavkom 2. Haške konvencije iz 1996. to pravilo o nadležnosti trebalo bi se primjenjivati samo na djecu koja su imala uobičajeno boravište u određenoj državi članici prije raseljavanja. Ako je uobičajeno boravište djeteta prije raseljavanja bilo u trećoj državi, trebalo bi se primjenjivati pravilo o nadležnosti u vezi s djecom izbjeglicama i djecom raseljenom na međunarodnoj razini iz Haške konvencije iz 1996.”

Članak (...) 12.

Prijenos **nadležnosti** na **sud druge** države članice (...) ¹⁵

1. (...) U **iznimnim okolnostima** **sud** države članice koji ima stvarnu nadležnost može, **na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti**, ako (...) smatra da bi (...) **sud** druge države članice s kojom je dijete posebno povezano bio prikladniji za (...) **procjenu** najboljih interesa djeteta (...) **u konkretnom predmetu**, zastati s postupkom ili (...) njegovim **određenim** dijelom (...) i (...):

- (a) **utvrditi rok koji jedna ili više stranaka imaju (...) da obavijeste sud** te druge države članice (...) **o postupku u tijeku i mogućnosti prijenosa nadležnosti te da podnesu zahtjev tom sudu ili**
- (b) zahtijevati od (...) **suda** druge države članice da se proglasi nadležnim u skladu sa stavkom (...) **2.**

(...)

¹⁵ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„U iznimnim je okolnostima moguće da sud države članice u kojoj dijete ima uobičajeno boravište nije najprikladniji sud za rješavanje predmeta. Kao izuzetak i pod određenim uvjetima nadležni sud trebao bi moći prenijeti nadležnost za rješavanje određenog predmeta sudu druge države članice ako je taj sud prikladniji za procjenu interesa djeteta u konkretnom predmetu, ali nema obvezu to učiniti. U skladu sa sudskom praksom Suda sud određene države članice trebao bi prenijeti nadležnost u stvarima povezanim sa roditeljskom odgovornošću samo sudu druge države članice s kojom je dotično dijete „posebno povezano”, a za što su odlučujući elementi iscrpno navedeni u ovoj Uredbi.

Sud koji je nadležan trebao bi podnijeti zahtjev sudu druge države članice samo ako je njegova prethodna odluka da zastane s pregovorima i podnese zahtjev za prijenos nadležnosti postala konačna, u slučaju da se na tu odluku može uložiti pravni lijek u skladu s nacionalnim pravom.”

2. Sud druge države članice može, ako to opravdavaju posebne okolnosti u predmetu, u svrhu zaštite interesa djeteta, prihvatiti nadležnost u roku od šest tjedana nakon:

- (a) pokretanja postupka u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili
- (b) primitka zahtjeva u skladu sa stavkom 1. točkom (b).

Sud pred kojim je postupak pokrenut kasnije ili od kojeg je zatraženo da prihvati nadležnost bez odgode obavlja sud pred kojim je postupak pokrenut ranije. Ako prihvati, sud pred kojim je postupak pokrenut ranije proglašava se nenadležnim.

3. Ako sud pred kojim je postupak pokrenut ranije nije primio prihvaćanje nadležnosti od strane suda druge države članice sedam tjedana nakon što je:

- (a) istekao rok utvrđen kako bi stranke podnijele zahtjev pred sudom druge države članice u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili
- (b) taj sud primio zahtjev u skladu sa stavkom 1. točkom (b),

nastavlja izvršavati nadležnost.

4. Smatra se da je dijete posebno povezano s nekom državom članicom, kako je navedeno u stavku 1., ako je ta država članica:

- (a) postala djetetovo uobičajeno boravište nakon pokretanja postupka pred (...) **sudom** iz stavka 1.;(...)
- (b) bila prethodno uobičajeno boravište djeteta; (...)
- (c) (...) **država** čije (...) državljanstvo **dijete** ima; (...)
- (d) uobičajeno boravište nositelja roditeljske odgovornosti ili
- (e) država u kojoj se nalazi imovina djeteta, a predmet se odnosi na mjere zaštite djeteta koje se odnose na upravljanje ili čuvanje njegove imovine ili raspolaganje njome.

5. Ako je isključiva nadležnost suda utvrđena u skladu s člankom 10.a, taj sud ne može prenijeti nadležnost sudu druge države članice.

Članak 12.a

Zahtjev za prijenos nadležnosti od strane suda države članice koja nije nadležna¹⁶

1. U iznimnim okolnostima i ne dovodeći u pitanje članak 9., ako sud države članice koja nije nadležna na temelju ove Uredbe, no s kojom je dijete posebno povezano u skladu s člankom 12. stavkom 4., smatra da je on prikladniji za procjenu interesa djeteta u konkretnom predmetu, može zatražiti prijenos nadležnosti od suda države članice u kojoj dijete ima uobičajeno boravište.

2. Zamoljeni sud može, ako smatra da je zbog posebnih okolnosti predmeta to u interesu djeteta, prihvatiti prijenos nadležnosti u roku od šest tjedana nakon primitka zahtjeva te bez odgode obavješćuje sud koji podnosi zahtjev. Sud koji podnosi zahtjev može izvršavati nadležnost samo ako je zahtjev prihvaćen u tom roku.

¹⁶ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Isto tako u iznimnim okolnostima i uzimajući u obzir interese djeteta u konkretnom slučaju sud države članice koja nije nadležna na temelju ove Uredbe, no s kojom je dijete posebno povezano u skladu s ovom Uredbom, trebao bi moći zatražiti prijenos nadležnosti od nadležnog suda države članice u kojoj dijete ima uobičajeno boravište. Međutim, navedeno ne bi trebalo biti dopušteno u slučajevima nezakonitog odvođenja ili zadržavanja djeteta. Nacionalnim pravom zamoljene države članice trebalo bi odrediti taj konkretni nadležni sud.

Prijenos nadležnosti, bez obzira na to je li ga zatražio sud koji želi prenijeti nadležnost ili sud koji želi dobiti nadležnost, trebao bi proizvoditi učinak samo za konkretni predmet za koji je izvršen. Nakon što postupak za koji je zatražen i odobren prijenos nadležnosti bude završen, prijenos ne bi trebao proizvoditi učinke za buduće postupke.”

Članak 13.

Supsidijarna nadležnost

Ako nijedan (...) **sud** države članice nije nadležan u skladu s člancima od 7. do 11., nadležnost se u svakoj državi članici utvrđuje pravom te države članice.¹⁷

Članak (...) 14.

Privremene mjere, uključujući zaštitne, **u hitnim slučajevima**¹⁸

¹⁷ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Izraz „zakoni te države članice” trebao bi obuhvaćati međunarodne instrumente koji su na snazi u toj državi članici.”

¹⁸ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ovom Uredbom ne bi trebalo spriječiti sudove države članice koji nemaju stvarnu nadležnost da u hitnim slučajevima poduzimaju privremene mjere, uključujući zaštitne, radi osiguravanja osobe ili imovine djeteta u toj državi članici. Te se mjere ne bi trebale priznavati i izvršavati ni u jednoj drugoj državi članici na temelju ove Uredbe, uz izuzeće mjera koje su poduzete kako bi se smanjio rizik naveden u članku 13. stavku 1. točki (b) Haške konvencije iz 1980.

Mjere koje su poduzete kako bi se smanjio taj rizik trebale bi ostati na snazi dok sud države članice u kojoj dijete ima uobičajeno boravište ne poduzme mjere koje smatra prikladnima.

Ako je to potrebno radi zaštite interesa djeteta, sud bi trebao izravno ili preko središnjih tijela obavijestiti sud države članice koji je stvarno nadležan na temelju ove Uredbe o poduzetim mjerama. Međutim, nedostavljanje tih informacija ne bi trebalo biti osnova za nepriznavanje mjere.

Sud koji je nadležan samo za privremene mjere, uključujući zaštitne, trebao bi se, ako je pred njim pokrenut stvarni zahtjev, po službenoj dužnosti proglasiti nenadležnim.”

1. U hitnim slučajevima, **čak i ako su u stvarnoj nadležnosti (...) suda druge države članice, sudovi države članice (...) nadležni su za poduzimanje privremenih mjera, uključujući zaštitne, koje mogu biti dostupne u okviru prava te države članice u pogledu (...):**

(a) djeteta koje se nalazi u toj državi članici ili

(b) imovine koja pripada djetetu, a nalazi se u toj državi članici.

2. Ako je to potrebno radi zaštite interesa djeteta, (...) **sud koji je poduzeo (...) te mjere obavješćuje bez odgode sud ili nadležno tijelo države članice koje je nadležno na temelju članka 7. ove Uredbe ili, prema potrebi, sve sudove države članice koji su stvarno nadležni na temelju ove Uredbe, izravno u skladu s člankom 67.a ili putem središnjih tijela utvrđenih na temelju članka 60.**

3. Mjere poduzete na temelju stavka 1. prestaju se primjenjivati čim (...) **sud države članice koji ima stvarnu nadležnost na temelju ove Uredbe poduzme mjere koje smatra prikladnima.**

Taj sud prema potrebi može o svojoj odluci obavijestiti sud koji je poduzeo privremene mjere, uključujući zaštitne, izravno u skladu s člankom 67.a ili putem središnjih tijela utvrđenih na temelju članka 60.

Članak 16.

Prethodna pitanja¹⁹

- 1. Ako ishod postupka u pitanju koje nije obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe pred (...) sudom države članice ovisi o utvrđivanju prethodnog pitanja (...) povezanog s roditeljskom odgovornošću, sud u toj državi članici može odlučiti o tom pitanju za potrebe tog postupka, čak i ako nije nadležan na temelju ove Uredbe.**
- 2. Sve odluke u skladu sa stavkom 1. proizvode učinke samo u postupku za koji su donesene.**

¹⁹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ako ishod postupka pred sudom države članice koji nije nadležan na temelju ove Uredbe ovisi o odluci o prethodnom pitanju koje je obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe, sudovi te države članice ne bi trebali biti spriječeni na temelju ove Uredbe u odlučivanju o tom pitanju. Stoga, ako je predmet postupka, na primjer, spor o nasljeđivanju u koji je uključeno dijete i potrebno je odrediti skrbnika *ad litem* koji će zastupati dijete u tom postupku, država članica koja je nadležna za spor o nasljeđivanju trebala bi moći odrediti skrbnika za postupak koji je u tijeku u njoj, neovisno o tome je li ona na temelju ove Uredbe nadležna za stvari povezane s roditeljskom odgovornošću. Sve takve odluke trebale bi proizvoditi učinke samo u postupcima u vezi s kojima su donesene.

Ako je za valjanost pravnog akta koji je izvršen ili treba biti izvršen u ime djeteta u ostavinskom postupku pred sudom države članice potrebno dopuštenje ili odobrenje suda, ta država članica trebala bi moći odlučiti hoće li dopustiti ili odobriti takav pravni akt, čak i ako nije nadležna na temelju ove Uredbe. Izraz „pravni akt” trebao bi obuhvaćati, primjerice, prihvaćanje ili odbijanje nasljedstva ili sporazum među strankama o podjeli ili distribuciji ostavine.”

3. Ako je za valjanost pravnog akta koji je izvršen ili treba biti izvršen u ime djeteta u ostavinskom postupku pred sudom države članice potrebno dopuštenje ili odobrenje suda, sud u toj državi članici može odlučiti hoće li dopustiti ili odobriti takav pravni akt, čak i ako nije nadležan na temelju ove Uredbe.

4. Članak 14. stavak 2. primjenjuje se na odgovarajući način.

ODJELJAK 3.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 15.

Pokretanje postupka pred sudom²⁰

²⁰ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ovom se Uredbom utvrđuje trenutak u kojem se smatra da je sud pokrenuo postupak za potrebe ove Uredbe. Budući da u državama članicama postoje dva različita sustava, koji nalažu ili da se pismeno kojim se pokreće postupak prvo uruči protustranci ili da ga se prvo podnese sudu, trebalo bi dostajati da je prvi korak u skladu s nacionalnim pravom poduzet, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva nakon toga nije propustio poduzeti sve radnje koje je morao poduzeti u skladu s nacionalnim pravom u vezi s dostavom pismena protustranci.

Uzimajući u obzir rastuću važnost posredovanja i drugih metoda alternativnog rješavanja sporova, među ostalim i tijekom sudskog postupka, u skladu sa sudskom praksom Suda trebalo bi se ujedno smatrati da je sud pokrenuo postupak u trenutku u kojemu je pismeno kojim se pokreće postupak ili jednakovrijedno pismeno podneseno sudu u predmetima u kojima je postupak u međuvremenu suspendiran radi pronalaska sporazumnog rješenja, na zahtjev podnositelja zahtjeva koji ga je pokrenuo, a pismeno kojim se pokreće postupak još nije uručeno protustranci te ta stranka nije znala za postupak ili nije ni na koji način sudjelovala u njemu, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva nakon toga nije propustio poduzeti sve radnje koju je morao poduzeti u vezi s dostavom pismena protustranci.

U skladu sa sudskom praksom Suda u slučaju litispendencije datum pokretanja obveznog postupka mirenja pred nacionalnim tijelom za mirenje trebao bi se smatrati datumom pokretanja postupka pred „sudom”.

Smatra se da je pred sudom pokrenut postupak:

- (a) u trenutku u kojemu je pismo kojim se pokreće postupak, ili jednakovrijedno pismo, predano sudu, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva nije nakon toga propustio poduzeti radnje koje je morao poduzeti u vezi s dostavom pisma protustranci;
- (b) ako pismo mora biti dostavljeno prije njegova podnošenja sudu, u trenutku u kojemu ga je primilo tijelo zaduženo za dostavu, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva nije nakon toga propustio poduzeti radnje koje je morao poduzeti kako bi pismo bilo predano sudu ili
- (c) **ako postupak pokreće sud po službenoj dužnosti, u trenutku u kojem je donesena odluka suda o pokretanju postupka ili, ako takva odluka nije nužna, u trenutku u kojem je sud zabilježio predmet.**

Članak 17.

Razmatranje nadležnosti²¹

Ako je pred (...) **sudom** države članice pokrenut postupak u predmetu za koji taj sud nije **stvarno** nadležan na temelju ove Uredbe, nego je za njega **na temelju** ove Uredbe **stvarno** (...) nadležan (...) **sud** druge države članice, taj se sud, po službenoj dužnosti, proglašava nenadležnim.

²¹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Sud države članice pred kojim je pokrenut postupak u predmetu za koji taj sud nije stvarno nadležan na temelju ove Uredbe, nego je za njega na temelju ove Uredbe stvarno nadležan sud druge države članice, trebao bi se, po službenoj dužnosti, proglasiti nenadležnim. Taj bi sud, međutim, trebao imati diskrecijsko pravo zatražiti prijenos nadležnosti na temelju ove Uredbe, ali ne i obvezu da to učini.”

Članak 18.

Razmatranje dopustivosti

1. Ako se protustranka s uobičajenim boravištem u državi koja nije država članica u kojoj je pokrenut postupak ne pojavi pred sudom, nadležni sud zastaje s postupkom tako dugo dok se ne dokaže da je protustranka bila u mogućnosti primiti pismo o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismo pravodobno da bi mogla pripremiti svoju obranu, ili da su poduzete sve potrebne radnje u tu svrhu.
2. Umjesto stavka 1. ovog članka primjenjuje se članak 19. Uredbe (EZ) br. 1393/2007 ako se pismo o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismo mora poslati iz jedne države članice u drugu u skladu s tom Uredbom.
3. Ako se, u skladu s Haškom konvencijom, pismo o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismo mora dostaviti u inozemstvo, a nije primjenjiva Uredba (EZ) br. 1393/2007, primjenjuje se članak 15. Haške konvencije od 15. studenoga 1965. o dostavi u inozemstvo sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima.

Članak 19.

Litispendencija i paralelni postupci²²

1. Ako je postupak koji se odnosi na razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka između istih stranaka (...) **pokrenut** pred (...) **sudovima** različitih država članica, (...) **sud** pred kojim je postupak započeo kasnije s njim zastaje, po službenoj dužnosti, dok se ne utvrdi nadležnost (...) **suda** pred kojim je postupak započeo ranije.

2. Ako je postupak koji se odnosi na roditeljsku odgovornost u vezi s istim djetetom i o istom predmetu (...) **pokrenut** pred (...) **sudovima** različitih država članica, (...) **sud** pred kojim je postupak započeo kasnije s njim zastaje, po službenoj dužnosti, dok se ne utvrdi nadležnost (...) **suda** pred kojim je postupak započeo ranije. **To se ne primjenjuje u slučajevima u kojima se nadležnost jednog od sudova temelji isključivo na članku 14.**

3. Ako je utvrđena nadležnost (...) **suda** pred kojim je postupak pokrenut ranije, (...) **sud** pred kojim je postupak pokrenut kasnije proglašava se nenadležnim u korist tog (...) **suda**.

U tom slučaju, stranka koja je (...) **pokrenula** odgovarajući postupak pred (...) **sudom** pred kojim je postupak pokrenut kasnije može pokrenuti taj postupak pred (...) **sudom** pred kojim je postupak pokrenut ranije.

4. **Ako se postupak pokrene pred sudom države članice kojem je prihvaćanjem nadležnosti iz članka 10.a prenesena isključiva nadležnost, svaki sud druge države članice zastaje s postupkom do trenutka kada se sud pred kojim je pokrenut postupak na temelju prihvaćanja nadležnosti proglasi nenadležnim na temelju prihvaćanja nadležnosti.**

5. **Ako i u mjeri u kojoj sud koji je određen na temelju prihvaćanja nadležnosti utvrdi isključivu nadležnost u skladu s prihvaćanjem nadležnosti, svaki sud druge države članice proglašava se nenadležnim u korist tog suda.**

²² Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 20.

Članak 20.

Pravo djeteta na izražavanje mišljenja²³

1. Pri izvršavanju svoje nadležnosti u skladu s odjeljkom 2. ovog poglavlja (...) **sudovi** država članica (...), **u skladu s nacionalnim pravom i postupkom**²⁴, djetetu koje je u stanju oblikovati vlastita mišljenja (...) **pružaju** stvarnu i učinkovitu mogućnost da **ih** izrazi (...), **izravno ili putem zastupnika ili odgovarajućeg tijela**.

2. **Ako sud, u skladu s nacionalnim pravom i postupkom, pruži mogućnost djetetu da izrazi svoja mišljenja u skladu s ovim člankom, sud (...) djetetova (...) mišljenja uzima u obzir u skladu s njegovom dobi i zrelosti (...).**

²³ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„U postupcima u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću na temelju ove Uredbe te postupcima predaje u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. djetetu koje je predmet tog postupka, a u stanju je oblikovati vlastita mišljenja trebalo bi, u skladu sa sudskom praksom Suda, kao temeljno načelo pružiti stvarnu i učinkovitu mogućnost djetetu da izrazi svoja mišljenja te bi ta mišljenja trebalo uzeti u obzir pri procjeni interesa djeteta. Mogućnost da dijete slobodno izrazi svoja mišljenja u skladu s člankom 24. stavkom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i u kontekstu članka 12. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta ima važnu ulogu u primjeni ove Uredbe. Uredbom bi, međutim, trebalo nacionalnom pravu i postupku država članica prepustiti pitanje o tome tko će saslušati dijete i kako će se saslušanje djeteta provesti. Slijedom navedenoga, cilj ove Uredbe nije odrediti bi li dijete trebao saslušati sudac osobno ili posebno osposobljen stručnjak koji će kasnije izvijestiti sud, ili bi li dijete trebalo biti saslušano u sudnici ili drugdje odnosno drugim sredstvima. Nadalje, iako pravo djeteta da ga se sasluša ostaje njegovo pravo, ono ne može predstavljati apsolutnu obvezu, nego se mora razmotriti uzimajući u obzir najbolje interese djeteta u svakom pojedinačnom slučaju, primjerice, u slučajevima koji uključuju sporazume među strankama.”

²⁴ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 32.

POGLAVLJE III.
MEĐUNARODNA OTMICA DJECE²⁵

Članak 21.

Predaja djeteta u skladu s Haškom konvencijom iz 1980.

Ako osoba, ustanova ili drugo tijelo koje tvrdi da je prekršeno pravo na skrb, **izravno ili uz pomoć središnjeg tijela**, od suda u državi članici zatraži odluku u skladu s Haškom konvencijom iz **1980.** (...) kojom se nalaže predaja djeteta **mlađeg od 16 godina** koje je nezakonito odvedeno ili zadržano u državi članici koja nije država članica u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije njegova nezakonitog odvođenja ili zadržavanja, primjenjuju se članci (...) od **21.a** do **26.a** i **Poglavlje VI. te se njima nadopunjuje Haška konvencija iz 1980.**

²⁵ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Kako bi se postupci predaje u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. dovršavali što je prije moguće, države članice trebale bi, u skladu s nacionalnim strukturama suda, razmotriti koncentriranje nadležnosti za te postupke na što ograničeniji broj sudova. Nadležnost za slučajeve otmice djece može biti koncentrirana na jednom sudu za cijelu zemlju ili na ograničenom broju sudova, polazeći, primjerice, od broja drugostupanjskih sudova i koncentrirajući nadležnost za međunarodne slučajeve otmice djeteta na jedan prvostupanjski sud u svakom okrugu drugostupanjskog suda.”

Članak 21.a

Primitak i obrada zahtjeva od strane središnjih tijela

1. **Zamoljeno središnje tijelo djeluje brzo u vezi s obradom zahtjeva u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. iz članka 21.**
2. **Kada središnje tijelo zamoljene države članice zaprimi zahtjev iz članka 21., potvrđuje njegov primitak u roku od pet radnih dana od datuma zaprimanja zahtjeva. Bez nepotrebne odgode obavješćuje središnje tijelo države članice koja je podnijela zahtjev ili podnositelja zahtjeva, prema potrebi, o početnim koracima koji su poduzeti ili će biti poduzeti u vezi s rješavanjem zahtjeva i može zatražiti svako daljnje potrebno pismo i informaciju.**

(...)

Članak 23.

Brzi **sudski** postupak (...) ²⁶

²⁶ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Sudovi svakog stupnja trebali bi donijeti odluku u roku od šest tjedana, osim ako je to nemoguće zbog iznimnih okolnosti. Primjena načinâ alternativnog rješavanja sporova ne bi se sama po sebi trebala smatrati iznimnom okolnosti zbog koje se smije prekoračiti vremenski okvir. Međutim, iznimne okolnosti mogu nastati prilikom primjene načinâ alternativnog rješavanja sporova ili mogu proizići iz njih. Za prvostupanjski sud početak vremenskog okvira trebao bi biti trenutak pokretanja postupka pred sudom. Za višestupanjski sud početak vremenskog okvira trebao bi biti trenutak kada su poduzeti svi potrebni postupovni koraci. Ovisno o predmetnom pravnom sustavu, ti bi koraci mogli obuhvaćati dostavu pravnog lijeka protustranci, u državi članici u kojoj se sud nalazi ili u drugoj državi članici, prosljeđivanje predmeta i pravnog lijeka drugostupanjskom sudu u državama članicama u kojima se pravni lijek mora podnijeti sudu na čiju se odluku ulaže ili zahtjev jedne od stranaka za zakazivanje saslušanja ako je takav zahtjev potreban u okviru nacionalnog prava. Države članice trebale bi također razmotriti ograničavanje broja pravnih lijekova na samo jedan pravni lijek na odluku kojom se odobrava ili odbija predaju djeteta u skladu s Haškom konvencijom o otmici djece iz 1980.”

1. Sud kojemu je podnesen zahtjev za predaju djeteta iz članka 21. djeluje što je moguće brže u postupku na temelju zahtjeva, koristeći se najbržim raspoloživim postupcima u skladu s nacionalnim pravom.

2. Ne dovodeći u pitanje (...) **stavak 1., prvostupanjski sud** donosi odluku najkasnije šest tjedana od (...) **pokretanja postupka** pred **njime** (...), osim ako je to nemoguće zbog iznimnih okolnosti.

(...)

3. Osim ako je to nemoguće zbog iznimnih okolnosti, **višestupanjski sud donosi odluku najkasnije šest tjedana nakon što su poduzeti svi potrebni postupovni koraci i sud je u mogućnosti razmotriti pravni lijek, saslušanjem ili na drugi način.**

Članak 23.a

Alternativno rješavanje sporova²⁷

Što je prije moguće i u bilo kojem stadiju postupka sud, izravno ili uz pomoć središnjih tijela, prema potrebi poziva stranke da razmotre jesu li spremne za sudjelovanje u posredovanju ili drugom načinu alternativnog rješavanja sporova, osim ako se to kosi s interesima djeteta, nije prikladno u pojedinom slučaju ili bi se time neopravdano odgodio postupak.

Članak 24.

(...) **Pravo djeteta (...) na izražavanje mišljenja u postupcima predaje**

(...) **Članak 20. ove Uredbe primjenjuje se i u postupcima predaje u skladu s Haškom konvencijom iz 1980.**

²⁷ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„U svim predmetima koji se odnose na djecu, a posebno slučajevima međunarodne otmice djeteta, sudovi bi trebali razmotriti mogućnost postizanja rješenja posredovanjem i drugim prikladnim sredstvima, prema potrebi uz pomoć postojećih mreža i potpornih struktura za posredovanje u prekograničnim sporovima koji se odnose na roditeljsku odgovornost. Ipak, zbog takvih se nastojanja ne bi trebali neopravdano produljiti postupci predaje u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. Osim toga, posredovanje ne mora uvijek biti prikladno, posebno u slučajevima nasilja u obitelji.

Ako tijekom postupka predaje u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. roditelji postignu sporazum o predaji djeteta ili o tome da se dijete ne predaje, ali i o ostalim stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, ovom bi se Uredbom trebalo pod određenim okolnostima omogućiti da se dogovore o tome da bi sud pred kojim je pokrenut zahtjev u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. trebao biti nadležan za davanje obvezujućih pravnih učinaka njihovu sporazumu, bilo uključivanjem tog sporazuma u odluku, njegovim odobravanjem ili bilo kojim drugim načinom koji je predviđen u okviru nacionalnog prava i postupka. Države članice s koncentracijom nadležnosti trebale bi stoga razmotriti omogućivanje sudu pred kojim je pokrenut postupak predaje u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. da izvršava i nadležnost o kojoj su se stranke dogovorile u skladu s ovom Uredbom u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću ako je tijekom tog postupka predaje postignut sporazum stranaka.”

Članak 25.

Postupak za predaju djeteta²⁸

28

Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Sud države članice u koju je dijete nezakonito odvedeno ili u kojoj je ono nezakonito zadržano trebao bi imati mogućnost odbiti predaju djeteta u posebnim, opravdanim slučajevima, kako je dopušteno Haškom konvencijom iz 1980. Prije odbijanja predaje djeteta sud bi trebao razmotriti jesu li uspostavljene ili bi se mogle poduzeti prikladne mjere zaštite kako bi se uklonili svi rizici od narušavanja interesa djeteta koji bi mogli biti razlog sprečavanja predaje u skladu s člankom 13. stavkom 1. točkom (b) Haške konvencije iz 1980.

Ako sud razmatra odbijanje predaje djeteta isključivo na temelju članka 13. stavka 1. točke (b) Haške konvencije iz 1980., ne bi je trebao odbiti ako stranka koja traži predaju djeteta uvjeri sud da su poduzeti prikladni aranžmani kako bi se zajamčila zaštita djeteta nakon predaje ili se sud na drugi način uvjeri u to. Primjeri takvih aranžmana mogli bi uključivati sudski nalog iz te države članice kojim se podnositelju zahtjeva zabranjuje približavanje djetetu, privremene mjere, uključujući zaštitne, iz te države članice kojima se omogućuje da dijete ostane s roditeljem koji ga je oteo, a primarni je djetetov skrbnik, dok se u toj državi članici nakon predaje ne donese odluka o meritumu prava na skrb, ili dokaz o dostupnim zdravstvenim ustanovama za dijete kojem je potrebno liječenje. Koja je vrsta aranžmana prikladna u pojedinom slučaju trebalo bi ovisiti o konkretnom riziku kojem bi dijete moglo biti izloženo predajom bez tih aranžmana. Sud koji nastoji utvrditi jesu li poduzeti prikladni aranžmani trebao bi se ponajprije oslanjati na stranke te prema potrebi zatražiti pomoć središnjih tijela ili sudaca koji djeluju u okviru mreže, posebno Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima i Međunarodne haške sudačke mreže.

Nadalje, sud bi u odgovarajućim slučajevima mogao naložiti sve privremene mjere, uključujući zaštitne, koje su potrebne u skladu s ovom Uredbom kako bi se rizik od fizičke ili psihološke štete djetetu do kojeg bi došlo predajom sveo na najmanju mjeru jer bi to u suprotnome dovelo do odbijanja predaje. Takvim privremenim mjerama i njihovim optjecajem ne bi trebalo odgoditi postupke predaje u skladu s Haškom konvencijom ili ugroziti razgraničenja nadležnosti između suda pred kojim se vodi postupak predaje u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. i suda koji je nadležan u vezi s meritumom roditeljske odgovornosti u skladu s ovom Uredbom. Trebao bi se prema potrebi savjetovati sa sudom ili nadležnim tijelima države članice u kojoj dijete ima uobičajeno boravište, uz pomoć središnjih tijela ili sudaca koji djeluju u okviru mreže, posebno Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima i Međunarodne haške sudačke mreže. Te bi mjere trebalo priznati i izvršavati u svim drugim državama članicama, uključujući države članice koje su nadležne na temelju ove Uredbe, dok nadležni sud takve države članice ne poduzme mjere koje smatra prikladnima. Tim bi se mjerama moglo odrediti, primjerice, da bi dijete trebalo nastaviti živjeti s primarnim skrbnikom ili na koji bi se način trebao ostvarivati kontakt s djetetom nakon predaje dok sud djetetova uobičajenog boravišta ne poduzme mjere koje smatra prikladnima. Time se ne bi smjelo dovesti u pitanje nijednu mjeru ili odluku koju je sud uobičajenog boravišta donio nakon predaje djeteta.”

1. Sud ne može odbiti predaju djeteta **ako prije toga ne pruži mogućnost saslušanja osobe koja traži predaju djeteta.**

1.a Sud u svakom stadiju postupka može, u skladu s člankom 14., ispitati bi li trebalo osigurati kontakt između djeteta i osobe koja traži predaju djeteta, uzimajući u obzir interese djeteta.

2. Ako sud razmatra odbijanje predaje djeteta isključivo na temelju (...) članka 13. stavka 1. točke (b) Haške konvencije iz 1980., **ne može je odbiti ako (...) stranka koja traži predaju djeteta uvjeri sud pružanjem dostatnih dokaza ili se sud na drugi način uvjeri u to da su poduzeti prikladni aranžmani kako bi se zajamčila zaštita djeteta nakon predaje.**

3. (...) Za potrebe stavka 2. sud (...) **može komunicirati** s nadležnim tijelima države članice u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja, izravno **u skladu s člankom 67.a ili** uz pomoć središnjih tijela (...).

4. Kada nalaže predaju djeteta, sud prema potrebi može (...) poduzeti privremene mjere, uključujući zaštitne, u skladu s člankom (...) 14. ove Uredbe (...) **kako bi se rizik iz članka 13. stavka 1. točke (b) Haške konvencije iz 1980. sveo na najmanju mjeru, pod uvjetom da se preispitivanjem i poduzimanjem takvih mjera postupak predaje ne bi neopravdano odgodio.**
(...)

5. (...) Odluka kojom se nalaže predaja djeteta može se proglasiti privremeno izvršivom, neovisno o pravnom lijeku (...), ako je predaja djeteta prije odluke o pravnom lijeku u interesima djeteta.²⁹

(...)

Članak 25.a

Izvršenje odluka kojima se nalaže predaja djeteta

- 1. Tijelo koje je nadležno za izvršenje i kojem je podnesen zahtjev za izvršenje odluke kojom se nalaže predaja djeteta u drugu državu članicu djeluje brzo u vezi s obradom zahtjeva.**
- 2. Ako odluka nije izvršena u roku od šest tjedana od pokretanja postupka za izvršenje odluke, stranka koja traži izvršenje ili središnje tijelo države članice izvršenja ima pravo zatražiti obrazloženje odgode od tijela za izvršenje.**

(...)

²⁹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Nacionalnim pravom može se utvrditi koji sud može proglasiti odluku privremeno izvršivom.”

Članak 26.a

Postupak nakon odbijanja predaje djeteta u skladu s člankom 13. stavkom 1. točkom (b) i člankom 13. stavkom 2. Haške konvencije iz 1980.³⁰

³⁰

Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ako sud države članice u koju je dijete nezakonito odvedeno ili u kojoj je nezakonito zadržano odluči odbiti predaju djeteta u skladu s Haškom konvencijom iz 1980., u svojoj odluci trebao bi izričito navesti upućivanje na odgovarajuće članke Haške konvencije iz 1980. na kojima se temelji odbijanje. Neovisno o tome je li ta odluka o odbijanju konačna ili se na nju još može uložiti pravni lijek, ona se može zamijeniti naknadnom odlukom koju je sud države članice u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja donio u postupku za skrb. Tijekom tog postupka sve bi okolnosti trebalo temeljito ispitati uzimajući u obzir najbolje interese djeteta i uključujući, ali ne ograničavajući se na ponašanje roditelja. Ako se odlukom koja je donesena u pogledu merituma prava na skrb nalaže predaja djeteta, za njegovu predaju nije potreban nikakav poseban postupak priznavanja i izvršenja te odluke u bilo kojoj drugoj državi članici.

Sud koji odbije predaju djeteta trebao bi po službenom postupku izdati potvrdu uz upotrebu odgovarajućeg obrasca iz ove Uredbe. Svrha je te potvrde obavješćivanje stranaka da, u roku od tri mjeseca od primanja obavijesti o odluci kojom se predaja djeteta odbija, pred sudom u državi članici u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja mogu pokrenuti postupak podnošenjem zahtjeva u pogledu merituma prava na skrb. Njome se također obavješćuje da je svaka odluka proizišla iz takvog postupka kojom se nalaže predaja djeteta izvršiva u svakoj drugoj državi članici u skladu s ovom Uredbom.

Ako je postupak o meritumu prava na skrb već u tijeku u državi članici u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja u trenutku u kojem sud pred kojim je pokrenut postupak za predaju djeteta u skladu Haškom konvencijom iz 1980. odbije predaju djeteta isključivo na temelju članka 13. stavka 1. točke (b) ili članka 13. stavka 2. Haške konvencije iz 1980., sud koji je odbio predaju djeteta trebao bi sudu pred kojim je pokrenut postupak o pravu na skrb proslijediti i presliku odluke, odgovarajuću potvrdu i prijepis, sažetak ili zapisnik sa saslušanja te sva druga pismena koja smatra relevantnima. Izraz „sva druga pismena koja smatra relevantnima” trebao bi se odnositi na sva pismena koja sadrže informacije koje bi mogle utjecati na ishod postupka u vezi s pravom na skrb, ako te informacije nisu već sadržane u samoj odluci kojom se odbija predaja.

Ako postupak o meritumu prava na skrb još nije u tijeku u državi članici u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja, a jedna od stranaka u toj državi članici pred sudom pokrene postupak nakon što je dobila informaciju suda koji je odbio predaju djeteta, ta bi stranka sudu pred kojim je pokrenut zahtjev u vezi s meritumom prava na skrb trebala podnijeti presliku odluke kojom se odbija predaja djeteta u skladu s Haškom konvencijom iz 1980., odgovarajuću potvrdu i prijepis, sažetak ili zapisnik sa saslušanja. Time se ne sprečava da sud pred kojim je pokrenut postupak zatraži sva dodatna pismena koja smatra relevantnima, a sadrže informacije koje bi mogle utjecati na ishod postupka u vezi s pravom na skrb, ako te informacije nisu već sadržane u samoj odluci kojom se odbija predaja.”

- 1. Ovaj se članak primjenjuje ako se odluka o odbijanju predaje djeteta u drugu državu članicu temelji isključivo na članku 13. stavku 1. točki (b) ili članku 13. stavku 2. Haške konvencije iz 1980.**
- 2. Sud koji donosi odluku iz stavka 1. po službenoj dužnosti izdaje potvrdu uz upotrebu obrasca iz Priloga [X]. Potvrda se ispunjava i izdaje na jeziku odluke. Potvrda se može izdati i na drugom službenom jeziku Europske unije koji zatraži stranka. Time se ne stvara obveza sudu koji izdaje potvrdu da osigura prijevod ili transliteraciju [relevantnog sadržaja].**
- 3. Ako je u trenutku u kojem sud donese odluku iz stavka 1. pred sudom u državi članici u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja već pokrenut postupak radi ispitivanja merituma prava na skrb, sud, ako zna za taj postupak, u roku od jednog mjeseca od datuma odluke iz stavka 1. sudu te države članice, izravno ili putem središnjih tijela, prosljeđuje sljedeća pismena:**
 - (a) presliku odluke;**
 - (b) potvrdu izdanu u skladu s člankom 2.; i**
 - (c) prema potrebi, prijepis, sažetak ili zapisnik sa saslušanja pred sudom i svako drugo pismo koje smatra relevantnim.**
- 4. Sud u državi članici u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja može u skladu s člankom 69. prema potrebi zatražiti da stranka dostavi prijevod ili transliteraciju odluke i svakog drugog pisma koje je priloženo potvrdi u skladu sa stavkom 3. točkom (c).**

5. Ako u slučajevima koji nisu obuhvaćeni stavkom 3. jedna od stranaka u roku od tri mjeseca od obavijesti o odluci iz stavka 1. pokrene postupak pred sudom u državi članici u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja kako bi sud ispitao meritum prava na skrb,³¹ navedena stranka sudu podnosi sljedeća pismena:

- (a) presliku odluke;**
- (b) potvrdu izdanu u skladu s člankom 2.; i**
- (c) prema potrebi, prijepis, sažetak ili zapisnik sa saslušanja pred sudom koji je odbio predaju djeteta.**

6. Neovisno o odluci o odbijanju predaje iz stavka 1., svaka odluka o meritumu prava na skrb proizišla iz postupka iz stavaka 3. i 5. kojom se nalaže predaja djeteta izvršiva je u drugoj državi članici u skladu s Poglavljem IV. ove Uredbe.

³¹ Vidjeti članak 47.1 stavak 4. u kojem se navodi da se potvrda kojom se pokreće prevagujući mehanizam „izdaje samo ako je sud pri donošenju odluke uzeo u obzir razloge i činjenice za prethodnu odluku donesenu u drugoj državi članici na temelju članka 13. stavka 1. točke (b) ili članka 13. stavka 2. Haške konvencije iz 1980.”.

POGLAVLJE IV.

PRIZNAVANJE I IZVRŠENJE

ODJELJAK 1.

OPĆE ODREDBE O PRIZNAVANJU I IZVRŠENJU

Pododjeljak 1.

Priznavanje

Članak 27.

Priznavanje odluke³²

³² Treba dodati dvije uvodne izjave kako slijedi:

- (R1) „Uzajamno povjerenje u pravosuđe u Uniji opravdava načelo da bi odluke u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću donesene u jednoj državi članici trebale biti priznate u svim državama članicama bez potrebe za bilo kakvim postupkom za priznavanje. Konkretno, ako nadležna tijela zamoljene države članice dobiju odluku o razvodu, zakonskoj rastavi ili poništaju braka koja je donesena u drugoj državi članici i više se ne može osporiti u državi članici podrijetla, ona bi trebala priznati tu odluku primjenom prava bez bilo kakvog posebnog postupka i u skladu s njom ažurirati svoj registar o građanskom stanju. Prema Uredbi koja je trenutačno na snazi, odluka o tome može li navedene razloge iznijeti stranka ili se navode po službenoj dužnosti u okviru nacionalnog prava prepušta se nacionalnom pravu. Time se ne sprečava bilo koju zainteresiranu stranu da, u skladu s ovom Uredbom, podnese zahtjev za odluku o tome da nema razloga za odbijanje priznavanja kako se navodi u ovoj Uredbi. Nacionalnim pravom države članice u kojoj je takav zahtjev podnesen trebalo bi utvrditi tko je zainteresirana strana koja ima pravo podnijeti takav zahtjev.”
- (R2) „Priznavanje odluke trebalo bi odbiti samo ako postoji razlog ili više razloga za odbijanje priznavanja predviđenih ovom Uredbom. Popis razloga za odbijanje priznavanja naveden u ovoj Uredbi iscrpan je te nije moguće pozvati se na razloge koji se u njoj ne spominju, primjerice na kršenje pravila o litispendenciji. U stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću kasnija odluka uvijek ima prednost pred ranijom odlukom s učinkom u budućnosti u onoj mjeri u kojoj su te dvije odluke proturječne. U pogledu mogućnosti koja se pruža djetetu da izrazi svoja mišljenja, priznavanje odluke ne smije se odbiti isključivo iz razloga što je sud podrijetla primijenio različitu metodu za saslušanje djeteta od one koju bi primijenio sud države članice priznavanja jer bi sud podrijetla trebao odlučivati o prikladnoj metodi.

Iako se, u skladu sa sudskom praksom Suda, člankom 24. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i ovom Uredbom ne nalaže da sud države članice podrijetla u svakom predmetu saslušanjem stekne uvid u mišljenja djeteta te taj sud zadržava određeni stupanj diskrecijskog prava, sudskom praksom također se omogućuje da, ako sud odluči pružiti mogućnost saslušanja djeteta, sudu se nalaže da poduzme sve mjere prikladne za organizaciju takvog saslušanja, uzimajući u obzir interese djeteta i okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, kako bi se osigurala učinkovitost tih odredaba, te pruži djetetu stvarnu i učinkovitu mogućnost da izrazi svoja mišljenja. Sud države članice podrijetla trebao bi, u mjeri u kojoj je to moguće i uvijek uzimajući u obzir interese djeteta, poslužiti se svim sredstvima koja su mu na raspolaganju u okviru nacionalnog prava i posebnim instrumentima međunarodne pravosudne suradnje, uključujući, prema potrebi, one predviđene Uredbom br. 1206/2001.

Država članica u kojoj se traži priznavanje ne bi ga trebala odbiti ako se primjenjuje jedna od iznimaka od tog konkretnog razloga za odbijanje kako je dopušteno ovom Uredbom. Tim se iznimkama osigurava da sud u državi članici priznavanja ne može odbiti izvršiti odluku isključivo na temelju toga da se djetetu nije pružila mogućnost da izrazi svoja mišljenja, uzimajući u obzir njegove interese, ako se postupak odnosio samo na djetetovu imovinu i pod uvjetom da pružanje takve mogućnosti nije bilo potrebno s obzirom na predmet spora, ili u slučaju postojanja ozbiljnih temelja, uzimajući posebno u obzir hitnost slučaja. Ti ozbiljni temelji mogli bi se navesti, primjerice, kada postoji neposredna opasnost po djetetov fizički i psihički integritet ili život te bi svaka daljnja odgoda mogla uključivati rizik da se ta opasnost ostvari.”

1. Odluka donesena u državi članici priznaje se u drugim državama članicama bez potrebe za bilo kakvim **posebnim** postupkom.
2. Konkretno, ne dovodeći u pitanje stavak 3., nije potreban **poseban** postupak za ažuriranje registra o građanskom stanju države članice na temelju odluke koja se odnosi na razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka donesene u drugoj državi članici, a protiv koje nije moguća uporaba pravnog lijeka u skladu s pravom te države članice.
3. Svaka zainteresirana strana može **u skladu s postupcima iz članaka od 42./47.q do 45./47.r i, prema potrebi, odjeljka 5. ovog poglavlja i Poglavlja VI.** podnijeti zahtjev za odluku o tome da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja iz članka 37. i članka 38. (...)

4. Mjesna nadležnost suda o kojem svaka država članica obavješćuje Komisiju u skladu s člankom 81. utvrđuje se pravom države članice u kojoj je pokrenut postupak u skladu sa stavkom 3.

5. Ako je priznavanje odluke pred (...) **sudom** neke države članice postavljeno kao prethodno pitanje, o njemu odlučuje taj (...) **sud**.

Članak 28.

Pismena koja je potrebno (...) **dostaviti** za priznavanje

1. Stranka koja se u državi članici želi pozvati na odluku donesenu u drugoj državi članici (...) **dostavlja** sljedeće:

- (a) presliku odluke koja ispunjava uvjete potrebne za utvrđivanje njezine vjerodostojnosti; i
- (b) odgovarajuću potvrdu izdanu u skladu s člankom (...) **36.a**.

2. **Sud ili nadležno** tijelo³³ pred kojim se poziva na odluku donesenu u drugoj državi članici može, prema potrebi, tražiti da stranka koja se poziva na tu odluku dostavi (...) **prijevod ili transliteraciju** [relevantnog sadržaja]³⁴, u skladu s člankom 69., potvrde iz stavka 1. točke (b).

³³ Ovdje samo izraz „tijelo”, koji je obično uključen u definiciju „suda”, nije dovoljan jer se ta odredba odnosi i na tijelo koje ne donosi odluke o pitanjima u okviru ove Uredbe.

³⁴ Izraz „relevantni sadržaj” zamijenit će se upućivanjima na odgovarajuće brojeve polja odgovarajuće potvrde.

3. **Sud ili nadležno tijelo pred kojim se poziva na odluku donesenu u drugoj državi članici** može tražiti da stranka, **uz prijevod ili transliteraciju** [relevantnog sadržaja] potvrde (...), **u skladu s člankom 69.**, dostavi **i prijevod ili transliteraciju** odluke (...) ako bez toga ne može nastaviti s postupkom.

Članak 28.a

Nepostojanje pismena

1. **Ako pismena utvrđena člankom 28. stavkom 1. nisu dostavljena, sud ili nadležno tijelo može odrediti rok za njihovu dostavu, prihvatiti jednakovrijedna pismena ili, ako smatra da ima dovoljno informacija, može osloboditi stranku njihove dostave.**
2. **Ako sud ili nadležno tijelo to zahtijeva, dostavlja se prijevod ili transliteracija takvih jednakovrijednih pismena u skladu s člankom 69.**

Članak 29.

Zastajanje s postupkom

(...) **Sud** pred kojim se poziva na odluku donesenu u drugoj državi članici može zastati (...) s postupkom u cijelosti ili djelomično (...) **ako:**

- (a)(...) **protiv te odluke (...) uložen je redovni pravni lijek** u državi članici podrijetla; **ili**
 - (b)podnesen je zahtjev za odluku da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja iz članaka 37. i 38. ili za odluku da priznavanje treba odbiti na temelju jednoga od tih razloga (...).
- (...)

Pododjeljak 2.

Izvršivost i izvršenje

Članak 30.

Izvršive odluke

1. Odluka (...) u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću (...) koja je donesena u državi članici i koja je u toj državi članici izvršiva, izvršiva je i u drugim državama članicama bez potvrde izvršivosti³⁵.
2. U svrhu izvršenja odluke kojom se odobrava pravo na kontakt s djetetom u drugoj državi članici, sud podrijetla može proglasiti odluku privremeno izvršivom, bez obzira na mogućnost ulaganja pravnog lijeka (...).

(Članak 31. premješten u članak 31./47.e)

(Članak 32. premješten u članak 32./47.f)

³⁵ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Usto, cilj da prekogranični sporovi koji se odnose na djecu budu kraći i jeftiniji opravdava ukidanje potvrde izvršivosti, uključujući prijavu izvršenja, prije izvršenja u državi članici izvršenja za sve odluke u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću. Dok se Uredbom (EZ) br. 2201/2003 taj uvjet ukinuo samo za određene odluke kojima se odobrava pravo pristupa i određene odluke kojima se nalaže predaja djeteta, ovom se Uredbom taj uvjet sad ukida za prekogranično izvršenje svih odluka u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću uz istodobno zadržavanje još povoljnijeg postupanja u vezi s određenim odlukama kojima se odobrava pravo kontakta s djetetom i određenim odlukama kojima se nalaže predaja djeteta. Stoga, podložno odredbama ove Uredbe, s odlukom koju je donio sud bilo koje druge države članice treba postupati kao da je donesena u državi članici izvršenja.”

Članak (...) 33.

Pisma koja je potrebno (...) **dostaviti** (...) za izvršenje

1. (...) U **svrhu** izvršenja u državi članici odluke donesene u drugoj državi članici (...), **stranka koja traži izvršenje tijelu nadležnom za izvršenje dostavlja:**

- (a) presliku odluke koja ispunjava uvjete potrebne za utvrđivanje njezine vjerodostojnosti; i
- (b) odgovarajuću potvrdu izdanu u skladu s člankom (...) **36.a** (...).

2. U **svrhu** izvršenja u državi članici odluke donesene u drugoj državi članici kojom se **određuju privremene mjere, uključujući zaštitne, stranka koja traži izvršenje tijelu nadležnom za izvršenje dostavlja:**

- (a) presliku odluke koja ispunjava uvjete potrebne za utvrđivanje njezine vjerodostojnosti;
- (b) odgovarajuću potvrdu izdanu u skladu s člankom 36.a kojom se potvrđuje da je odluka izvršiva u državi članici podrijetla te da sud podrijetla:
 - i. ima stvarnu nadležnost ili
 - ii. naložio je te mjere u skladu s člankom 25. stavkom 4. u vezi s člankom 14. i

(c) ako je mjera određena bez pozivanja protustranke pred sud, dokaz o dostavi odluke.³⁶

3. (...) **Tijelo nadležno za izvršenje** može, prema potrebi, od (...) **stranke koja traži izvršenje** zatražiti da dostavi, u skladu s člankom 69., **prijevod ili transliteraciju** (...) [relevantnog sadržaja] potvrde u kojoj se navodi obveza koju treba izvršiti.

³⁶ Treba dodati uvodnu izjavu, na temelju uvodnih izjava 32. i 33. Uredbe Bruxelles I.a:

„Ako je sud koji ima stvarnu nadležnost naložio privremene mjere, uključujući zaštitne, na temelju ove Uredbe trebalo bi osigurati njihov slobodan optjecaj. Međutim, privremene mjere, uključujući zaštitne, koje je odredio takav sud bez pozivanja tuženika pred sud ne bi trebalo priznati ni izvršiti na temelju ove Uredbe, osim ako je odluka koja sadrži mjeru dostavljena tuženiku prije izvršenja. To ne bi trebalo sprečavati priznavanje i izvršenje tih mjera temeljem nacionalnog prava.

Ako sud države članice koji nije stvarno nadležan naloži privremene mjere, uključujući zaštitne, njihov bi optjecaj na temelju ove Uredbe trebao biti ograničen na mjere poduzete u slučajevima međunarodne otmice djece i usmjerene na svodenje na najmanju mjeru rizika iz članka 13. stavka 1. točke (b) Haške konvencije iz 1980. Te bi se mjere trebale primjenjivati sve dok sud države članice koji ima stvarnu nadležnost na temelju ove Uredbe ne poduzme mjere koje smatra prikladnima.”

4. (...) **Tijelo nadležno za izvršenje** može od (...) **stranke koja traži izvršenje** zatražiti da dostavi, **u skladu s člankom 69.**, prijevod ili transliteraciju odluke (...) ako bez toga ne može nastaviti s postupkom.

(Članak 34. premješten u članak 34./47.i)

(Članak 35. premješten u članak 35./47.j)

(Članak 36. premješten u članak 36./47.k)

Pododjeljak 3.

Potvrda

Članak 36.a

Izdavanje potvrde

1. Sud države članice podrijetla o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 81. na zahtjev stranke izdaje potvrdu o:

- (a) odluci u bračnim sporovima uz upotrebu obrasca iz Priloga I.;**
- (b) odluci u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću uz upotrebu obrasca iz Priloga II.;**
- (c) odlukama o predaji donesenima u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. uz upotrebu obrasca iz Priloga [X].**

2. Potvrda se ispunjava i izdaje na jeziku odluke. Potvrda se može izdati i na drugom službenom jeziku Europske unije koji zatraži stranka. Time se ne stvara obveza sudu koji izdaje potvrdu da osigura prijevod ili transliteraciju [relevantnog sadržaja].
3. Izdavanje potvrde ne može se osporavati.

Članak 36.b

Ispravak potvrde

1. Sud države članice podrijetla o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 81. ispravlja potvrdu na zahtjev ili je može po službenoj dužnosti ispraviti ako, zbog bitne pogreške ili propusta, postoji neusklađenost između odluke koju treba izvršiti i potvrde.
2. Pravo države članice podrijetla primjenjuje se na postupak za ispravak potvrde.

Pododjeljak (...)4.

Odbijanje priznavanja i izvršenja

(...)

Članak 37.³⁷

Razlozi **za odbijanje** (...)priznavanja (...) odluka u bračnim sporovima

(...) Priznavanje odluke koja se odnosi na razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka odbija se:

- (a) ako je takvo priznavanje očito u suprotnosti s javnim redom u državi članici u kojoj se zahtijeva priznavanje; (...)
- (b) ako je donesena u odsustvu protustranke, a protustranci nije uručeno pismo o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismo pravodobno da bi mogla pripremiti svoju obranu, osim ako je utvrđeno da je protustranka nedvosmisleno prihvatila odluku; (...)
- (c) ako je u proturječju s odlukom donesenom u postupku između istih stranaka u državi članici u kojoj se traži priznavanje; ili
- (d) ako je u proturječju s ranijom odlukom donesenom u drugoj državi članici ili državi nečlanici, između istih stranaka, ako ta prethodna odluka ispunjava uvjete potrebne za priznavanje u državi članici u kojoj se traži priznavanje.

³⁷ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 32.

Razlozi **odbijanja** (...) priznavanja (...) odluka u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću

1. (...) Priznavanje odluke koja se odnosi na roditeljsku odgovornost odbija se:
 - (a) ako je takvo priznavanje očito u suprotnosti s javnim redom u državi članici u kojoj se traži priznavanje, uzimajući u obzir interese djeteta;(...)
 - (b) ako je donesena u odsustvu osobe, a osobi koja se nije pojavila pred sudom nije uručeno pismo o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismo pravodobno da bi mogla pripremiti svoju obranu, osim ako je utvrđeno da je ta osoba nedvosmisleno prihvatila odluku; (...)
 - (c) na zahtjev bilo koje osobe koja smatra da odluka zadire u njezinu roditeljsku odgovornost, ako je donesena bez pružanja mogućnosti toj osobi da je se sasluša;³⁹ (...)
 - (d) ako **i u mjeri u kojoj** je u proturječju⁴⁰ s kasnijom odlukom koja se odnosi na roditeljsku odgovornost donesenom u državi članici u kojoj se traži priznavanje; (...)
 - (e) ako **i u mjeri u kojoj** je u proturječju s kasnijom odlukom koja se odnosi na roditeljsku odgovornost donesenom u drugoj državi članici ili državi nečlanici u kojoj dijete ima uobičajeno boravište, ako ta kasnija odluka ispunjava uvjete potrebne za njezino priznavanje u državi članici u kojoj se (...) **traži priznavanje ili**

³⁸ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 32.

³⁹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ne dovodeći u pitanje druge instrumente Unije, ako nije moguće osobno saslušati stranku ili dijete i ako su dostupna tehnička sredstva, sud može razmotriti održavanje saslušanja putem videokonferencije ili drugog oblika komunikacijske tehnologije, osim ako zbog posebnih okolnosti slučaja upotreba takve tehnologije ne bi bilo primjerena za pravično vođenje postupka.”

⁴⁰ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 32.

(f) ako nije poštovan postupak propisan člankom 65.

2. (...) Priznavanje odluke u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću može se odbiti ako je odluka donesena a da djetetu koje je u stanju oblikovati vlastito mišljenje nije pružena mogućnost da izrazi svoja mišljenja u skladu s člankom 20.,⁴¹⁴² osim u sljedećim slučajevima:⁴³

(a) postupak se odnosio samo na djetetovu imovinu i pod uvjetom da pružanje takve mogućnosti nije bilo potrebno s obzirom na predmet spora ili

(b) postojali su ozbiljni temelji, uzimajući posebno u obzir hitnost slučaja.⁴⁴

⁴¹ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 32.

⁴² Potvrda bi trebala sadržavati kućicu u kojoj se označava je li djetetu dana mogućnost da izrazi svoja mišljenja te, ako dijete nije dobilo tu mogućnost, objasniti razloge u vidu slobodnog teksta, prema potrebi.

⁴³ Treba dodati uvodnu izjavu u skladu s uvodnom izjavom 21. aktualne Uredbe Bruxelles II.a: „Priznavanje i izvršenje odluka, autentičnih isprava i sporazuma donesenih u nekoj državi članici trebalo bi se temeljiti na načelu međusobnog povjerenja. Stoga bi razlozi za nepriznavanje trebali biti svedeni na minimum s obzirom na glavni cilj ove Uredbe, odnosno olakšavanje priznavanja i izvršenja te učinkovitu zaštitu najboljih interesa djeteta.”

⁴⁴ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 32.

Članak 39.

Postupak odbijanja priznavanja

1. Postupci predviđeni člancima od (...)42/47.q do (...)45./47.r te, prema potrebi, odjeljkom (...)5. ovog poglavlja i Poglavljem VI. primjenjuju se u skladu sa zahtjevom za odbijanje priznavanja.
2. **Mjesna nadležnost suda o kojem svaka država članica obavješćuje Komisiju u skladu s člankom 81. utvrđuje se pravom države članice u kojoj je pokrenut postupak za nepriznavanje.**

(...)

Članak 40.

Razlozi odbijanja izvršenja odluka u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću

(...) **Ne dovodeći u pitanje članak 36./47.k stavak 6. izvršenje odluke u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću odbija se ako se utvrdi postojanje jednog od razloga za odbijanje priznavanja iz članka 38.**⁴⁵

⁴⁵ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Na nacionalnom je pravu da odredi bi li razlozi za odbijanje priznavanja utvrđeni u ovoj Uredbi trebali biti ispitani po službenoj dužnosti ili na temelju zahtjeva. Stoga bi jednako ispitivanje trebalo biti moguće u kontekstu odbijanja izvršenja.”

ODJELJAK 2.

ODREDBE O PRIZNAVANJU I IZVRŠENJU ODREĐENIH POVLAŠTENIH ODLUKA

Članak 47.a

Područje primjene

- 1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na sljedeće odluke ako su potvrđene u državi članici podrijetla u skladu s člankom 47.1:**
 - (a) odluke u dijelu u kojem se njima odobrava pravo na kontakt s djetetom i**
 - (b) odluke na temelju članka 26.a stavka 6. u mjeri u kojoj nalažu predaju djeteta.**
- 2. Odredbama iz ovog odjeljka ne sprečava se da stranka traži priznavanje i izvršenje odluke iz stavka 1. u skladu s odredbama o priznavanju i izvršenju utvrđenima u odjeljku 1. ovoga poglavlja.**

Pododjeljak 1.

Priznavanje

Članak 47.b

Priznavanje

- 1. Odluka iz članka 47.a stavka 1. donesena u državi članici priznaje se u drugim državama članicama bez potrebe za bilo kakvim posebnim postupkom i bez mogućnosti osporavanja njezina priznavanja osim ako se utvrdi da je u proturječju⁴⁶ s odlukom iz članka 47.n i u mjeri u kojoj se to utvrdi.**
- 2. Stranka koja se u državi članici želi pozvati na odluku iz članka 47.a stavka 1. donesenu u drugoj državi članici dostavlja sljedeće:**
 - (a) presliku odluke koja ispunjava uvjete potrebne za utvrđivanje njezine vjerodostojnosti;**
i
 - (b) odgovarajuću potvrdu izdanu u skladu s člankom 47.l.**
- 2. Članak 28. stavci 2. i 3. primjenjuju se na odgovarajući način.**

⁴⁶ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 32.

Članak 47.c

Zastajanje s postupkom

Sud pred kojim se poziva na odluku iz članka 47.a stavka 1. donesenu u drugoj državi članici može zastati sa svojim postupkom u cijelosti ili djelomično ako:

- (a) podnesen je zahtjev u kojem se tvrdi da je riječ o proturječju⁴⁷ s odlukom iz članka 47.n ili**
- (b) osoba protiv koje se traži izvršenje podnijela je zahtjev, u skladu s člankom 47.m, za povlačenje potvrde izdane u skladu s člankom 47.l.**

Pododjeljak 2.

Izvršivost i izvršenje

Članak 47.d

Izvršive odluke

- 1. Odluka iz članka 47.a stavka 1. donesena u državi članici, koja je izvršiva u toj državi članici, izvršiva je na temelju ovog odjeljka u drugim državama članicama bez zahtijevanja potvrde o izvršivosti.**
- 2. U svrhu izvršenja u drugoj državi članici odluke iz članka 47.a stavka 1. točke (a) sudovi države članice podrijetla mogu proglasiti odluku privremeno izvršivom neovisno o pravnom lijeku.**

⁴⁷ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 32.

Članak 47.h

Pismena koja je potrebno dostaviti za izvršenje

- 1. U svrhu izvršenja u državi članici odluke iz članka 47.a stavka 1. donesene u drugoj državi članici stranka koja traži izvršenje tijelu nadležnom za izvršenje dostavlja sljedeće:**
 - (a) presliku odluke koja ispunjava uvjete potrebne za utvrđivanje njezine vjerodostojnosti;**
i
 - (b) odgovarajuću potvrdu izdanu u skladu s člankom 47.l.**
- 2. U svrhu izvršenja u državi članici odluke iz članka 47.a stavka 1. točke (a) donesene u drugoj državi članici tijelo nadležno za izvršenje može, prema potrebi, zatražiti od podnositelja zahtjeva da dostavi, u skladu s člankom 69., prijevod ili transliteraciju [relevantnog sadržaja] potvrde u kojoj se navodi obveza koju treba izvršiti.**

3. U svrhu izvršenja u državi članici odluke iz članka 47.a stavka 1. donesene u drugoj državi članici tijelo nadležno za izvršenje može zatražiti od podnositelja zahtjeva da dostavi, u skladu s člankom 69., prijevod ili transliteraciju odluke ako ne može nastaviti s postupkom bez takvog prijevoda ili transliteracije.

Pododjeljak 3.

Potvrda za povlaštene odluke

Članak 47.1

Izdavanje potvrde

1. Sud koji je donio odluku iz članka 47.a stavka 1. na zahtjev stranke izdaje potvrdu o:

(a) odluci kojom se dodjeljuje pravo na kontakt uz upotrebu obrasca iz Priloga III.;

(b) odluci o meritumu prava na skrb donesenu u skladu s člankom 26.a stavkom 6. kojom se nalaže predaja djeteta uz upotrebu obrasca iz Priloga IV.

2. Potvrda se ispunjava i izdaje na jeziku odluke. Potvrda se može izdati i na drugom službenom jeziku Europske unije koji zatraži stranka. Time se ne stvara obveza sudu koji izdaje potvrdu da osigura prijevod ili transliteraciju [relevantnog sadržaja].

3. Sud izdaje potvrdu samo ako:

- (a) sve su stranke u sporu imale mogućnost da budu saslušane;**
- (b) djetetu je bilo omogućeno da izrazi svoja mišljenja u skladu s člankom 20.⁴⁸;**
- (c) u slučaju da je odluka donesena u odsustvu osobe, osobi koja se nije pojavila pred sudom dostavljeno je pismo kojim je pokrenut postupak ili jednakovrijedno pismo pravodobno i na način da bi ta osoba mogla pripremiti svoju obranu ili ako je utvrđeno da je osoba koja se nije pojavila pred sudom nedvosmisleno prihvatila odluku.**

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 3. potvrda za odluku iz članka 47.a stavka 1. točke (b) izdaje se samo ako je sud, pri donošenju odluke, uzeo u obzir razloge za prethodnu odluku donesenu u drugoj državi članici na temelju članka 13. stavka 1. točke (b) ili članka 13. stavka 2. Haške konvencije iz 1980. i činjenice na kojima se temeljila ta odluka.

5. Potvrda proizvodi učinak samo u granicama izvršivosti odluke.

6. Izdavanje potvrde ne može se osporiti, osim na temelju razloga navedenih u članku 47.m.

⁴⁸ Potvrda bi trebala sadržavati kućicu u kojoj se označava je li djetetu dana mogućnost da izrazi svoja mišljenja te, ako dijete nije dobilo takvu mogućnost, razlozi za to trebali bi prema potrebi biti pojašnjeni slobodnim tekstualnim opisom.

Članak 47.m

Ispravak i povlačenje potvrde

- 1. Sud države članice podrijetla o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 81. ispravlja potvrdu na zahtjev ili je može po službenoj dužnosti ispraviti ako, zbog bitne pogreške ili propusta, postoji neusklađenost između odluke i potvrde.**
- 2. Sud iz stavka 1., na zahtjev ili po službenoj dužnosti, povlači potvrdu ako je pogrešno izdana, uzimajući u obzir zahtjeve utvrđene u članku 47.l. Članak 47.m1 primjenjuje se na odgovarajući način.**
- 3. Postupak, uključujući bilo koji pravni lijek, u pogledu ispravka ili povlačenja potvrde uređen je pravom države članice podrijetla.**

Članak 47.m1

Potvrda o neizvršivosti ili ograničenju izvršivosti

Ako i u mjeri u kojoj je odluka potvrđena u skladu s člankom 47.l prestala biti izvršiva ili je njezina izvršivost suspendirana ili ograničena, potvrda u kojoj se navodi neizvršivost ili ograničenje izvršivosti izdaje se u svakom trenutku sudu države članice podrijetla o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 81., na zahtjev, i to uz upotrebu standardnog obrasca iz Priloga [Z].

Pododjeljak 4.

Odbijanje priznavanja i izvršenja

Članak 47.n

Proturječne odluke⁴⁹

Priznavanje i izvršenje odluke iz članka 47.a stavka 1. odbija se ako i u mjeri u kojoj je proturječna s kasnijom odlukom koja se odnosi na roditeljsku odgovornost u pogledu istog djeteta, a koja je donesena:

- (a) u državi članici u kojoj je zatraženo priznavanje ili**
- (b) u drugoj državi članici ili državi nečlanici u kojoj dijete ima uobičajeno boravište, ako ta kasnija odluka ispunjava uvjete potrebne za njezino priznavanje u državi članici u kojoj je zatraženo priznavanje.**

⁴⁹ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 32.

Odjeljak 3.

Zajedničke odredbe o izvršenju

Pododjeljak 1.

Izvršenje⁵⁰

Članak 31./47.e

Postupak izvršenja

1. **Podložno odredbama ovog odjeljka** postupak za izvršenje odluka donesenih u drugoj državi članici (...) uređuje se pravom države članice izvršenja. Ne dovodeći u pitanje članke 40., **47.n, 36./47.k i 47.o1** odluka donesena u državi članici, a izvršiva u državi članici (...) **podrijetla** izvršava se (...) **u državi članici izvršenja** pod istim uvjetima kao i odluka donesena u (...) **toj** državi članici (...).

⁵⁰ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Budući da bi postupci izvršenja, ovisno o nacionalnom pravu, mogli biti sudski ili izvansudski, „tijela nadležna za izvršenje” mogla bi obuhvaćati sudove, sudske ovršitelje i sva druga tijela utvrđena nacionalnim pravom. Kada se u odredbama ove Uredbe uz tijela nadležna za izvršenje spominju i sudovi, time bi se trebali obuhvatiti slučajevi u kojima je tijelo koje nije sud u skladu s nacionalnim pravom tijelo nadležno za izvršenje, no određene odluke rezervirane su za sudove, ili od početka ili u obliku preispitivanja postupaka tijela nadležnog za izvršenje. Tijelo nadležno za izvršenje ili sud države članice izvršenja trebali bi biti odgovorni za nalažanje, poduzimanje ili pripremu posebnih mjera koje treba poduzeti u fazi izvršenja, kao što su bilo koje neprisilne mjere koje bi mogle biti na raspolaganju u skladu s nacionalnim pravom te države članice ili bilo koje prisilne mjere koje bi mogle biti na raspolaganju u skladu s tim pravom, uključujući novčane kazne, kaznu zatvora ili preuzimanje djeteta od strane sudskog ovršitelja.”

2. Stranka koja traži izvršenje odluke donesene u drugoj državi članici ne mora imati poštansku adresu u državi članici izvršenja. Ta stranka mora imati ovlaštenog zastupnika u državi članici izvršenja samo ako je takav zastupnik obavezan **u skladu s pravom države članice izvršenja** bez obzira na državljanstvo (...) stranaka.

Članak 32./47.f

(...) **Tijela nadležna za izvršenje** (...)

(...) Zahtjev za izvršenje podnosi se (...) **tijelu** nadležnom za izvršenje u skladu s (...) pravom države članice izvršenja (...), **o kojem je (...) ta država članica obavijestila Komisiju u skladu s člankom 81.**

(...)

Članak 32.a/47.g

Djelomično izvršenje

1. Stranka koja traži izvršenje odluke može zatražiti djelomično izvršenje odluke.
2. Ako je donesena odluka o nekoliko zahtjeva, a izvršenje se odbija za jedan zahtjev ili više njih, izvršenje je ipak moguće za dijelove odluke na koje se odbijanje ne odnosi.
3. Stavci 1. i 2. ne upotrebljavaju se za izvršenje odluke kojom se nalaže predaja djeteta a da se ujedno ne izvrše sve privremene mjere, uključujući zaštitne, koje su naložene kako bi se rizik iz članka 13. stavka 1. točke (b) Haške konvencije iz 1980. sveo na najmanju mjeru.

(...) **Aranžmani za ostvarivanje prava na kontakt s djetetom**⁵¹

1. (...) **Tijela nadležna za izvršenje ili** sudovi države članice izvršenja mogu utvrditi (...) aranžmane za organizaciju ostvarivanja prava na kontakt s djetetom ako potrebni aranžmani **uopće** nisu utvrđeni ili **nisu** dostatno utvrđeni u odluci koju donose (...) **sudovi** države članice koji su stvarno nadležni, **pod uvjetom da se poštuju bitni elementi te odluke.**

2. (...) Aranžmani utvrđeni u skladu sa (...) **stavkom 1.** prestaju se primjenjivati (...) **nakon što** sudovi države članice koji su stvarno nadležni donesu kasniju odluku.

(...)

⁵¹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Kako bi se olakšalo izvršenje odluka iz druge države članice, tijela nadležna za izvršenje ili sudovi u državi članici izvršenja trebali bi imati pravo detaljno utvrditi praktične okolnosti ili pravne uvjete potrebne u skladu s pravom države članice izvršenja. Aranžmanima predviđenima ovom Uredbom trebalo bi se olakšati izvršenje odluke u državi članici izvršenja koja u suprotnome možda ne bi bila izvršiva zbog svoje neodređenosti tako da tijelo nadležno za izvršenje ili sud izvršenja može odluku učiniti konkretnijom i preciznijom. Isto tako, na isti bi način trebalo utvrditi sve druge aranžmane radi usklađivanja s pravnim zahtjevima u okviru nacionalnog izvršnog prava države članice izvršenja, kao što je sudjelovanje tijela za zaštitu djece ili psihologa u fazi izvršenja. Međutim, nijednim takvim aranžmanom ne bi se trebalo utjecati na bitne elemente odluke niti ih nadilaziti. Štoviše, ovlašću za prilagodbu mjera na temelju ove Uredbe ne bi se trebalo omogućiti sudu izvršenja da se drugim mjerama zamijene mjere koje ne postoje u okviru prava države članice izvršenja.”

Članak 35./47.j

Dostava potvrde i odluke⁵²

1. Ako se **traži** izvršenje odluke donesene u drugoj državi članici (...), **odgovarajuća** potvrda izdana u skladu s člankom (...) **36.a ili 47.I** dostavlja se osobi protiv koje se traži izvršenje prije prve mjere izvršenja. Potvrdi se prilaže odluka, ako već nije dostavljena toj osobi, **i, ako je to primjenjivo, pojedinosti aranžmana iz članka 34./47.i stavka 1.**
2. Ako (...) **dostavu treba obaviti** u državi članici koja nije država članica podrijetla, (...) **osoba protiv koje se traži izvršenje** može zatražiti prijevod (...) **ili transliteraciju sljedećega:**
 - (a) odluke, kako bi se osporilo izvršenje (...);
 - (b) **ako je to primjenjivo, [relevantnog sadržaja] potvrde izdane u skladu s člankom 47.I;**

⁵² Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Kako bi se obavijestilo osobu protiv koje se traži izvršenje odluke donesene u drugoj državi članici, potvrda utvrđena ovom Uredbom, kojoj je, prema potrebi, priložena odluka, trebala bi se dostaviti toj osobi u razumnom roku prije prve izvršne mjere. U tom bi kontekstu „prva izvršna mjera” trebalo značiti prva izvršna mjera nakon dostave te potvrde. Prema sudskoj praksi Suda stranka protiv koje se traži izvršenje ima pravo na učinkovit pravni lijek, čime je obuhvaćena mogućnost pokretanja postupka za osporavanje izvršivosti odluke prije stvarnog početka izvršenja.”

ako nije napisana na jeziku koji ta osoba razumije ili ako joj nije priložen prijevod **ili transliteracija** (...) na takav jezik ili (...) službeni jezik države članice u kojoj ima uobičajeno boravište ili, ako ta država članica ima više službenih jezika, na službeni jezik ili jedan od službenih jezika mjesta u kojem ima uobičajeno boravište.

3. Ako se na temelju (...) **stavka 2.** zatraži prijevod (...) **ili transliteracija**, ne smiju se poduzeti izvršne mjere osim zaštitnih mjera dok se taj prijevod **ili transliteracija** ne dostavi osobi protiv koje se traži izvršenje.

4. (...) **Stavci 2. i 3.** ne primjenjuju se (...) **u mjeri u kojoj su odluka i, ako je to primjenjivo, potvrda iz stavka 1.** već dostavljene osobi protiv koje se traži izvršenje u (...) **skladu sa zahtjevima u vezi s prijevodom ili transliteracijom iz stavka 2.**

(...)

Pododjeljak 2.

Suspenzija postupka izvršenja i odbijanje izvršenja

Članak 36./47.k

(...) **Suspenzija i odbijanje**⁵³

⁵³ Treba dodati tri uvodne izjave kako slijedi:

- (R1) „U stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću izvršenje će se uvijek odnositi na dijete, a u mnogim slučajevima na izručenje djeteta osobi koja nije osoba s kojom dijete u to vrijeme boravi i/ili na premještanje djeteta u drugu državu članicu. Primarni cilj stoga bi trebalo biti postizanje ravnoteže između načelnoga prava podnositelja zahtjeva na postizanje što brže provedbe odluke i u prekograničnim predmetima u Europskoj uniji i ujedno, ako je to potrebno, primjenom prisilnih mjera, te potrebe ograničavanja, koliko god je to moguće, izloženosti djeteta takvim potencijalno traumatičnim prisilnim mjerama izvršenja u slučajevima u kojima se to ne može izbjeći. Tu bi procjenu trebala izvršiti tijela nadležna za izvršenje i sudovi u svakoj državi članici s obzirom na svaki pojedinačni slučaj.”
- (R2) „Ovom Uredbom nastoje se uspostaviti jednaki uvjeti u pogledu prekograničnog izvršenja odluka u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću među državama članicama. U nizu država članica te su odluke već izvršive iako se na njih još može uložiti ili je već uložen pravni lijek. U drugim državama članicama izvršiva je samo konačna odluka na koju se više ne može uložiti redovni pravni lijek. Kako bi se uzele u obzir hitne situacije, ovom se Uredbom stoga predviđa da sud države članice podrijetla određenu odluku u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću može proglasiti privremeno izvršivom, čak i ako se na nju još može uložiti pravni lijek, i to odluke kojima se nalaže predaja djeteta u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. i odluke kojima se dodjeljuje pravo na kontakt s djetetom.”
- (R3) „Pri postupcima izvršenja koja se odnose na djecu važno je, međutim, da tijela nadležna za izvršenje ili sudovi mogu brzo reagirati na bitnu promjenu okolnosti, među ostalim na osporavanje odluke u državi članici podrijetla, prestanak izvršivosti odluke i prepreke ili hitne situacije na koje nailaze u fazi izvršenja. Stoga bi se postupak izvršenja trebao suspendirati, na zahtjev ili po službenoj dužnosti suda ili tijela, ako je izvršivost odluke suspendirana u državi članici podrijetla. Međutim, tijelo nadležno za izvršenje ili sud ne bi trebao imati obvezu aktivno istražiti je li u međuvremenu izvršivost suspendirana, slijedom pravnog lijeka ili na drugi način, u državi članici podrijetla ako nema naznaka da bi to mogao biti slučaj. Štoviše, suspenziju ili odbijanje izvršenja u državi članici podrijetla trebalo bi prepustiti diskreciji tijela nadležnog za izvršenje ili suda te omogućiti na zahtjev ako se utvrdi da postoji jedan ili više razloga sadržanih u ovoj Uredbi ili dopuštenih ovom Uredbom.”

1. (...) **Tijelo nadležno za izvršenje ili sud u državi članici izvršenja suspendira postupak izvršenja po službenoj dužnosti ili na zahtjev osobe protiv koje se traži izvršenje ili, ako je to primjenjivo u skladu s nacionalnim pravom, na zahtjev djeteta o kojemu je riječ (...), ako je izvršivost odluke suspendirana u državi članici podrijetla.**
2. **Tijelo nadležno za izvršenje ili sud u državi članici izvršenja može, na zahtjev osobe protiv koje se traži izvršenje ili, ako je to primjenjivo u skladu s nacionalnim pravom, na zahtjev djeteta o kojemu je riječ, suspendirati, u cjelosti ili djelomično, (...) postupak izvršenja (...) iz jednog od sljedećih razloga:**
 - (a) **uložen je redovni pravni lijek protiv odluke u državi članici podrijetla;**
 - (b) **rok za redovni pravni lijek iz točke (a) još nije istekao;**
 - (c) **podnesen je zahtjev za odbijanje izvršenja na temelju članka 40., 47.n ili 47.o1 ili**
 - (d) **osoba protiv koje se traži izvršenje podnijela je zahtjev u skladu s člankom 47.m za povlačenje potvrde izdane u skladu s člankom 47.l.**
3. **Ako tijelo nadležno za izvršenje ili sud suspendira postupak izvršenja iz razloga navedenog u stavku 2. točki (b), može navesti rok u kojem se svaki pravni lijek treba uložiti.**⁵⁴

⁵⁴ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ako se na odluku još može uložiti pravni lijek u državi članici podrijetla, a rok za ulaganje redovnog pravnog lijeka još nije istekao, tijelo nadležno za izvršenje ili sud u državi članici izvršenja trebao bi imati diskrecijsko pravo suspendirati postupak izvršenja na zahtjev. U tim slučajevima može navesti rok u kojem se pravni lijek treba uložiti u državi članici podrijetla kako bi se dobila ili zadržala suspenzija postupka izvršenja. Takvo navođenje roka trebalo bi imati učinak samo za suspenziju postupka izvršenja i ne bi trebalo utjecati na rok za ulaganje pravnog lijeka u skladu s postupovnim pravilima države članice podrijetla.”

4. U iznimnim slučajevima, tijelo nadležno za izvršenje ili sud može, na zahtjev osobe protiv koje se traži izvršenje ili, ako je to primjenjivo u skladu s nacionalnim pravom, na zahtjev djeteta o kojemu je riječ ili bilo koje zainteresirane strane koja djeluje u interesu djeteta, suspendirati postupak izvršenja ako bi se izvršenjem djeteta izložilo ozbiljnom riziku od fizičke ili psihološke štete zbog privremenih prepreka koje su se pojavile nakon što je odluka donesena ili na temelju bilo koje druge bitne promjene okolnosti.

Izvršenje se nastavlja čim ozbiljan rizik od fizičke ili psihološke štete prestane postojati.

5. U slučajevima iz stavka 4. prije odbijanja izvršenja u skladu sa stavkom 6. tijelo nadležno za izvršenje ili sud poduzima sve odgovarajuće korake⁵⁵ za olakšavanje izvršenja u skladu s nacionalnim pravom i postupkom te interesima djeteta.

6. Ako je ozbiljan rizik iz stavka 4. trajne naravi, tijelo nadležno za izvršenje ili sud može, na zahtjev, odbiti izvršenje odluke.

⁵⁵ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„U iznimnim slučajevima tijelo nadležno za izvršenje ili sud može suspendirati postupak izvršenja ako bi se izvršenjem djeteta izložilo ozbiljnom riziku od fizičke ili psihološke štete zbog privremenih prepreka koje su se pojavile nakon što je odluka donesena ili na temelju bilo koje druge bitne promjene okolnosti. Izvršenje bi se trebalo nastaviti čim ozbiljan rizik od fizičke ili psihološke štete prestane postojati. Međutim, ako nastavi postojati, prije odbijanja izvršenja trebalo bi poduzeti sve odgovarajuće korake u skladu s nacionalnim pravom i postupkom, među ostalim, prema potrebi, uz pomoć drugih relevantnih stručnjaka, kao što su socijalni radnici ili dječji psiholozi, kako bi se nastojalo osigurati provedbu odluke. Konkretno, tijela nadležna za izvršenje trebala bi, u skladu s nacionalnim pravom i postupkom, nastojati prevladati sve prepreke nastale zbog promjene okolnosti, kao što je objavljivanje očitog protivljenja djeteta tek nakon što je odluka donesena, a koje je toliko snažno da bi, ako se zanemari, dovelo do ozbiljnog rizika od fizičke ili psihološke štete za dijete.”

Članak 47.o1

Razlozi za suspenziju ili odbijanje izvršenja na temelju nacionalnog prava⁵⁶

Razlozi za suspenziju ili odbijanje izvršenja na temelju prava države članice izvršenja primjenjuju se ako nisu nespojivi s primjenom članka 36/47.k, 40. i 47.n.⁵⁷

Članak 41./47.p

Nadležnost (...) tijela ili sudova nadležnih za odbijanje izvršenja

1. Zahtjev za odbijanje izvršenja **na temelju članka 38.** podnosi se sudu (...) o kojem je svaka država članica obavijestila Komisiju u skladu s člankom 81. **Zahtjev za odbijanje izvršenja na temelju drugih razloga navedenih u ovoj Uredbi ili dopuštenih njome podnosi se tijelu ili sudu o kojem je svaka država članica obavijestila Komisiju u skladu s člankom 81.**

⁵⁶ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Primjenom bilo kojeg nacionalnog razloga za odbijanje ne bi se trebalo uzrokovati produljenje uvjeta i modaliteta razloga predviđenih ovom Uredbom.”

⁵⁷ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Stranka koja osporava izvršenje odluke donesene u drugoj državi članici trebala bi, koliko je to moguće i u skladu s pravnim sustavom države članice izvršenja, biti u mogućnosti učiniti navedeno u postupku za izvršenje te bi trebala biti u mogućnosti u okviru jednog postupka osim na razloge za odbijanje predviđene ovom Uredbom uložiti prigovor i na razloge za odbijanje dostupne na temelju prava države članice u kojoj se traži izvršenje, a koji bi se nastavili primjenjivati jer nisu nespojivi s razlozima predviđenima ovom Uredbom. Time bi se, na primjer, mogla obuhvatiti osporavanja koja se u skladu s nacionalnim pravom temelje na formalnim pogreškama pri izvršenju ili na tvrdnji da je djelovanje prema odluci već obavljeno ili je postalo nemoguće, na primjer u slučaju više sile, ozbiljne bolesti osobe kojoj dijete treba predati, zatvorske kazne ili smrti te osobe, činjenice da je država članica u koju dijete treba vratiti zahvaćena ratom nakon što je odluka donesena, ili odbijanje izvršenja odluke koja na temelju prava države članice u kojoj se odluka traži nema izvršivog sadržaja i ne može se prilagoditi u tu svrhu.”

2. Mjesna nadležnost **tijela ili suda o kojem je svaka država članica obavijestila Komisiju u skladu s člankom 81.** utvrđuje se (...) **pravom države članice u kojoj je pokrenut postupak u skladu sa stavkom 1.**

(...)

Članak 42./47.q

(...) **Zahtjev** za odbijanje izvršenja

1. Postupak **za podnošenje zahtjeva** za odbijanje izvršenja, u mjeri u kojoj nije obuhvaćen ovom Uredbom, uređuje se pravom države članice izvršenja.
2. Podnositelj zahtjeva dostavlja sudu presliku odluke te, ako (...) **je to primjenjivo i moguće, odgovarajuću potvrdu izdanu u skladu s člankom 36.a ili 47.l.**
3. **Tijelo nadležno za izvršenje ili sud može, prema potrebi, zatražiti od podnositelja zahtjeva da dostavi, u skladu s člankom 69., prijevod ili transliteraciju [relevantnog sadržaja] odgovarajuće potvrde izdane u skladu s člankom 36.a ili 47.l u kojoj se navodi obveza koju treba izvršiti.**
4. **Tijelo nadležno za izvršenje ili sud može zatražiti od podnositelja zahtjeva da dostavi, u skladu s člankom 69., prijevod ili transliteraciju odluke ako bez takvog prijevoda ili transliteracije ne može nastaviti s postupkom.**
5. **Tijelo nadležno za izvršenje ili sud može osloboditi podnositelja zahtjeva obveze dostave pismena iz (...) stavka 2., ako ih već ima ili ako smatra da nije razumno zahtijevati od podnositelja zahtjeva da ih dostavi. (...) U potonjem slučaju sud može zahtijevati od druge stranke da podnese ta pismena.**
6. Stranka koja zahtijeva odbijanje izvršenja odluke donesene u drugoj državi članici ne mora imati poštansku adresu u državi članici izvršenja. Ta stranka mora imati ovlaštenog zastupnika u državi članici izvršenja samo ako je takav zastupnik obavezan **u skladu s pravom države članice izvršenja** bez obzira na državljanstvo (...) stranaka.

Članak 43./47.r

(...) Brzi postupci

(...) Tijelo nadležno za izvršenje ili sud djeluje bez neopravdane odgode u postupcima u vezi sa zahtjevom za odbijanje izvršenja.

Članak 44./47.r

Osporavanje ili pravni lijek (...)

1. (...) Obje stranke mogu **osporavati** odluku o zahtjevu za odbijanje izvršenja **ili** uložiti pravni lijek protiv nje.
2. **Osporavanje ili pravni lijek** ulaže se (...) **tijelu ili sudu** o kojem je (...) država članica **izvršenja** obavijestila Komisiju u skladu s člankom 81. **kao o sudu kojem treba uložiti takav pravni lijek.**

Članak 45./47.r

Daljnje osporavanje ili pravni lijek (...)

(...) Odluka donesena povodom **osporavanja ili** pravnog lijeka može se pobijati (...) **osporavanjem ili pravnim lijekom samo ako je o sudovima kojima treba uložiti daljnje osporavanje ili pravni lijek predmetna** država članica (...) obavijestila Komisiju u skladu s člankom 81.

Članak 46./47.s

Zastajanje s postupkom

1. **Tijelo nadležno za izvršenje ili** sud kojemu je podnesen zahtjev za odbijanje izvršenja ili (...) koji **razmatra** pravni lijek (...) uložen u skladu s člankom 44. ili 45. može (...) zastati s postupkom iz jednog od sljedećih razloga:

(a)uložen je redovni pravni lijek **protiv odluke** u državi članici podrijetla;

(b)rok (...) za redovni pravni lijek **iz točke (a) još nije istekao; ili**

(c)**osoba protiv koje se traži izvršenje podnijela je zahtjev, u skladu s člankom 47.m, za povlačenje potvrde izdane u skladu s člankom 47.l.**

2. Ako **tijelo nadležno za izvršenje ili** sud zastane s postupkom iz razloga navedenog u **stavku 1.** točki (b), može navesti rok (...) u kojem se pravni lijek treba uložiti.⁵⁸

(...)

(...)

(...)

(...)

⁵⁸ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 54.

ODJELJAK (...) 4.

AUTENTIČNE ISPRAVE I SPORAZUMI

Članak 55.a

Područje primjene

Ovaj odjeljak primjenjuje se u stvarima povezanim s razvodom, zakonskom rastavom i roditeljskom odgovornošću na autentične isprave koje su službeno sastavljene ili upisane u registar te na sporazume koji su upisani u registar u državi članici koja se proglašava nadležnom na temelju Poglavlja II. ove Uredbe.

Članak 55.

Priznavanje i izvršenje autentičnih isprava i sporazuma

1. Autentične isprave i sporazumi o zakonitoj rastavi i razvodu koji imaju obvezujući pravni učinak u državi članici podrijetla priznaju se u drugim državama članicama bez potrebe za ikakvim posebnim postupkom. Odjeljak 1. ovog Poglavlja primjenjuje se na odgovarajući način, osim ako je drukčije predviđeno ovim odjeljkom.⁵⁹

⁵⁹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Autentične isprave i sporazumi između stranaka o zakonskoj rastavi i razvodu koji imaju obvezujući pravni učinak u jednoj državi članici trebali bi se smatrati istovrijednima „odlukama” u svrhu primjene pravila o priznavanju. Autentične isprave i sporazumi između stranaka u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću koji su izvršivi u jednoj državi članici trebali bi se smatrati istovrijednima „odlukama” u svrhu primjene pravila o priznavanju i izvršenju.

Iako se obveza pružanja mogućnosti djetetu da izrazi svoja mišljenja u skladu s ovom Uredbom ne primjenjuje na autentične isprave i sporazume, pravo djeteta na izražavanje mišljenja i dalje se primjenjuje u skladu s člankom 24. Povelje Europske unije o temeljnim pravima te s obzirom na članak 12. Konvencije UN-a o pravima djeteta kako su provedeni na temelju nacionalnog prava i postupka. Činjenica da djetetu nije dana mogućnost da izrazi svoja mišljenja ne bi automatski trebala biti razlog za odbijanje priznavanja i izvršenje autentičnih isprava i sporazuma u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću.”

2. (...) Autentične isprave i sporazumi u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću koji imaju obvezujući pravni učinak i izvršivi su (...) u državi članici (...) podrijetla priznaju se i izvršavaju (...) u drugim državama članicama bez potrebe za proglašenjem izvršivosti. Odjeljci 1. i 3. ovog Poglavlja primjenjuju se na odgovarajući način, osim ako je drukčije predviđeno ovim odjeljkom.

Članak 56.

Potvrda

1. Sud ili nadležno tijelo države članice podrijetla o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 81. (...) na zahtjev stranke izdaje (...) potvrdu o autentičnoj ispravi ili sporazumu:

(a) u bračnim sporovima uz upotrebu obrasca iz Priloga [III.];

(b) u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću uz upotrebu obrasca iz Priloga [IV.].⁶⁰

Potvrda iz točke (b) sadrži sažetak izvršive obveze (...) navedene u autentičnoj ispravi ili sporazumu (...).

2. Potvrda se može izdati samo ako je država članica koja je ovlastila javno tijelo ili drugo tijelo da službeno sastavi ili u registar upiše autentičnu ispravu ili da u registar upiše sporazum bila nadležna na temelju Poglavlja II. ove Uredbe i ako autentična isprava ili sporazum ima obvezujući pravni učinak u toj državi članici.

⁶⁰ Potvrda bi trebala sadržavati kućicu u kojoj se označava je li djetetu dana mogućnost da izrazi svoja mišljenja te, ako dijete nije dobilo takvu mogućnost, navedene razloge za to.

3. Neovisno o stavku 2. u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću potvrda se ne može izdati ako ima naznaka da je sadržaj autentične isprave ili sporazuma protivan interesima djeteta.

4. Potvrda se sastavlja na jeziku autentične isprave ili sporazuma. **Može se izdati i na drugom službenom jeziku Unije koji zatraži stranka.** Time se ne stvara obveza nadležnom tijelu koje izdaje potvrdu da osigura prijevod ili transliteraciju [relevantnog sadržaja].

(...)

5. Ako se potvrda ne dostavi, autentična isprava ili sporazum ne priznaje se niti izvršava u drugoj državi članici.

Članak 56.a

Ispravak i povlačenje potvrde

1. Sud ili nadležno tijelo države članice podrijetla o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 81. ispravlja potvrdu na zahtjev ili je može po službenoj dužnosti ispraviti ako, zbog bitne pogreške ili propusta, postoji neusklađenost između autentične isprave ili sporazuma i potvrde.

2. Sud ili nadležno tijelo iz stavka 1. povlači potvrdu na zahtjev ili po službenoj dužnosti ako je pogrešno izdana, uzimajući u obzir zahtjeve utvrđene u članku 56.

3. Postupak, uključujući bilo koji pravni lijek, u pogledu ispravka ili povlačenja potvrde uređen je pravom države članice podrijetla.

Članak 56.b

Razlozi za odbijanje priznavanja ili izvršenja

- 1. Priznavanje autentične isprave ili sporazuma o zakonskoj rastavi ili razvodu odbija se:**
 - (a) ako je takvo priznavanje očito u suprotnosti s javnim redom u državi članici u kojoj se zahtijeva priznavanje;**
 - (b) ako je u proturječju s odlukom, autentičnom ispravom ili sporazumom između istih stranaka u državi članici u kojoj se traži priznavanje; ili**
 - (c) ako je u proturječju s ranijom odlukom, autentičnom ispravom ili sporazumom donesenim u drugoj državi članici ili državi nečlanici, između istih stranaka, ako ta prethodna odluka, autentična isprava ili sporazum ispunjava uvjete potrebne za priznavanje u državi članici u kojoj se traži priznavanje.**
- 2. Priznavanje ili izvršenje autentične isprave ili sporazuma u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću odbija se:**
 - (a) ako je takvo priznavanje očito u suprotnosti s javnim redom u državi članici u kojoj se traži priznavanje, uzimajući u obzir interese djeteta;**
 - (b) na zahtjev svake osobe koja tvrdi da se autentičnom ispravom ili sporazumom zadire u njezinu roditeljsku odgovornost, ako je autentična isprava sastavljena ili unesena u registar ili je sporazum sklopljen i unesen u registar a da ta osoba nije bila uključena;**
 - (c) ako i u mjeri u kojoj je u proturječju s kasnijom odlukom, autentičnom ispravom ili sporazumom u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću donesenim u državi članici u kojoj se traži priznavanje ili izvršenje;**

- (d) ako i u mjeri u kojoj je u proturječju s kasnijom odlukom, autentičnom ispravom ili sporazumom u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću donesenim u drugoj državi članici ili državi nečlanici u kojoj dijete ima uobičajeno boravište, ako ta kasnija odluka, autentična isprava ili sporazum ispunjava uvjete potrebne za priznavanje u državi članici u kojoj se traži priznavanje ili izvršenje.

3. Priznavanje ili izvršenje autentične isprave ili sporazuma u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću može se odbiti ako je autentična isprava službeno sastavljena ili unesena u registar ili je sporazum unesen u registar a da dijete koje je u stanju oblikovati vlastita mišljenja nije dobilo mogućnost da ih izrazi.

ODJELJAK (...) 5.

(...) DRUGE ODREDBE

(...)

(...)

Članak 50.

Zabrana preispitivanja nadležnosti (...) **suda** podrijetla

Nadležnost (...) **suda** države članice podrijetla ne može se preispitivati. Ispitivanje javnog reda iz članka 37. točke (a) i članka 38. točke (a) ne može se primjenjivati na propise koji se odnose na nadležnost iz članaka od 3. do (...)13.

Članak 51.

Razlike u primjenjivome pravu

Priznavanje odluke u bračnim sporovima ne može biti odbijeno zato što pravo države članice u kojoj se zahtijeva priznavanje ne dopušta razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka na temelju istog činjeničnog stanja.

Članak 52.

Zabrana preispitivanja sadržaja

Sadržaj odluke donesene u drugoj državi članici ne smije se preispitivati ni u kakvim okolnostima.

Članak 52.a

Pravni lijek u određenim državama članicama

Ako je odluka donesena u Irskoj, na Cipru ili u Ujedinjenoj Kraljevini, svaki oblik pravnog lijeka koji je na raspolaganju u državi članici podrijetla smatra se redovnim pravnim lijekom za potrebe ovog poglavlja.

(...)

(...)

Članak 57.

Troškovi

Ovo poglavlje primjenjuje se i na utvrđivanje iznosa troškova postupka i izdataka povezanih s njim u skladu s ovom Uredbom te na izvršenje bilo kakvog naloga koji se odnosi na takve troškove i izdatke.

Članak 58.

Pravna pomoć

1. Stranka koja pokreće postupak a koja je, u državi članici podrijetla, koristila potpunu ili djelomičnu pravnu pomoć ili je bila oslobođena troškova, ima pravo, u postupcima iz (...) članka (...) **27. stavka 3. te članaka 39. i 42./47.q**, na korištenje najpogodnije pravne pomoći ili najšireg oslobađanja troškova postupka koje propisuje pravo države članice izvršenja.
2. **Podnositelj zahtjeva koji je, u državi članici podrijetla, bio oslobođen plaćanja postupka pred upravnim tijelom o kojem je Komisija obaviještena u skladu s člankom 81. ima pravo u svim postupcima navedenima u stavku 1., koristiti se pravnom pomoći u skladu sa stavkom 1. U tu svrhu ta stranka podnosi izjavu nadležnog tijela u državi članici podrijetla iz koje proizlazi da ispunjava financijske zahtjeve na temelju kojih se može odobriti potpuna ili djelomična pravna pomoć ili oslobođenje od plaćanja troškova ili izdataka.**

Članak 59.

Osiguranje, jamstvo ili polog

Od stranke koja u jednoj državi članici podnese zahtjev za izvršenje odluke donesene u drugoj državi članici ne može se zahtijevati nikakav oblik osiguranja, jamstva ili pologa iz razloga što je ta stranka strani državljanin ili nema (...) uobičajeno boravište u državi članici izvršenja.

POGLAVLJE V.

SURADNJA (...) U STVARIMA POVEZANIMA S RODITELJSKOM ODGOVORNOŠĆU⁶¹

⁶¹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Odredbe ove Uredbe u pogledu suradnje u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću ne bi se trebale primjenjivati na obradu zahtjeva za predaju na temelju Haške konvencije iz 1980. koji, u skladu s člankom 19. Haške konvencije iz 1980. i ustaljenom sudskom praksom Suda, nisu postupci u vezi s meritumom roditeljske odgovornosti. Primjenu Haške konvencije iz 1980. trebalo bi, međutim, dopuniti odredbama ove Uredbe u vezi s međunarodnim otmicom djece te općim odredbama.”

Vidjeti i uvodnu izjavu predloženu u bilješci 3.

Članak 60.

Određivanje **središnjih tijela**⁶²

Svaka država članica određuje jedno središnje tijelo ili više njih za pomoć pri primjeni ove Uredbe u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te navodi zemljopisnu i funkcijsku nadležnost svakog tijela. Ako je država članica odredila više od jednog središnjega tijela, obavijesti se, u normalnim okolnostima, šalju izravno odgovarajućem središnjem tijelu koje je nadležno. Ako se obavijest šalje središnjem tijelu koje nije nadležno, ono ga (...) **prosljeđuje** središnjem tijelu koje je nadležno i o tome obavješćuje(...) pošiljatelja.

(...)

Članak 62.

Opće zadaće (...) središnjih tijela

1. (...) Središnja tijela dostavljaju dostupne informacije o nacionalnim zakonima (...), postupcima i **uslugama u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću i** poduzimaju **mjere koje smatraju** prikladnima (...) za poboljšanje primjene ove Uredbe (...).
2. **Središnja tijela surađuju i potiču suradnju među nadležnim tijelima u vlastitim državama članicama kako bi se ostvarili ciljevi ove Uredbe.**
3. U (...) te svrhe **može** se upotrebljavati Europska pravosudna mreža u građanskim i trgovačkim stvarima (...).

⁶² Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„U stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću u svim bi državama članicama trebala biti određena središnja tijela. Države članice trebale bi razmotriti stavljanje ove Uredbe i haških konvencija iz 1980. i 1996. u nadležnost istom središnjem tijelu. Trebale bi osigurati da središnja tijela imaju odgovarajuće financijske i ljudske resurse kako bi mogla izvršavati zadaće koje su im dodijeljene na temelju ove Uredbe.”

Članak 62.a

Zahtjevi putem središnjih tijela

- 1. Središnja tijela, na zahtjev središnjega tijela druge države članice, surađuju u pojedinačnim predmetima kako bi se ostvarili ciljevi ove Uredbe.**
- 2. Zahtjeve u skladu s ovim poglavljem može podnijeti sud ili nadležno tijelo. Zahtjeve u skladu s člankom 63. točkama (c) i (g) i člankom 64. stavkom 1. točkom (c) mogu podnijeti i nositelji roditeljske odgovornosti.**
- 3. Osim u hitnim slučajevima i ne dovodeći u pitanje članak 67.a, zahtjevi na temelju ovog poglavlja podnose se središnjem tijelu države članice suda koji podnosi zahtjev ili nadležnog tijela koje podnosi zahtjev ili središnjem tijelu države članice u kojoj podnositelj zahtjeva ima uobičajeno boravište.⁶³**

⁶³ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

Osim u hitnim slučajevima i ne dovodeći u pitanje izravnu suradnju i komunikaciju među sudovima dopuštenu na temelju ove Uredbe, zahtjeve u skladu s ovom Uredbom u pogledu suradnje u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću mogli bi postaviti sudovi i nadležna tijela te bi ih trebali podnijeti središnjem tijelu države članice suda ili nadležnog tijela koje podnosi zahtjev. Određene zahtjeve mogli bi postaviti i nositelji roditeljske odgovornosti te bi ih trebali podnijeti središnjem tijelu uobičajenog boravišta podnositelja zahtjeva. Takvim zahtjevima trebali bi biti obuhvaćeni zahtjevi za pružanjem informacija i pomoć nositeljima roditeljske odgovornosti koji zahtijevaju priznavanje i izvršenje odluka na državnom području zamoljenog središnjeg tijela, posebno u vezi s pravima na kontakt s djetetom i predajom djeteta, uključujući, prema potrebi, informacije o dobivanju pravne pomoći; zahtjevi za olakšavanje postizanja sporazuma među nositeljima roditeljske odgovornosti posredovanjem ili drugim načinima alternativnog rješavanja sporova te zahtjevi upućeni sudu ili nadležnom tijelu da razmotri potrebu za poduzimanjem mjera za zaštitu djeteta ili njegove imovine.

Primjer hitnog slučaja koji omogućuje izravan početni kontakt sa sudom ili nadležnim tijelom zamoljene države članice mogao bi biti izravan zahtjev upućen nadležnom tijelu druge države članice da razmotri potrebu za poduzimanjem mjera za zaštitu djeteta ako se pretpostavlja da je dijete u neposrednoj opasnosti.

Obveza postupanja putem kanalâ središnjeg tijela trebala bi biti obvezna samo za početne zahtjeve; sva naknadna komunikacija sa sudom, nadležnim tijelom ili podnositeljem zahtjeva mogla bi se ostvarivati i izravno.”

4. Ovim se člankom ne sprečava središnja ili nadležna tijela da sklapaju ili održavaju postojeće sporazume ili aranžmane sa središnjim ili nadležnim tijelima⁶⁴ jedne države članice ili više njih, čime se omogućuje izravna komunikacija u međusobnim odnosima.
5. Ovim se poglavljem ne sprečava da svaki nositelj roditeljske odgovornosti izravno podnese zahtjev sudovima druge države članice.
6. Člankom 63. i člankom 64. ni u kojem se slučaju ne obvezuje središnje tijelo da izvršava ovlasti koje su u skladu s pravom zamoljene države članice u isključivoj nadležnosti pravosudnih tijela.

Članak 63.

(...) Posebne zadaće zamoljenih središnjih tijela

(...) **Zamoljena** središnja tijela, (...) izravno ili putem **sudova, nadležnih** tijela ili drugih tijela, poduzimaju sve potrebne korake kako bi:

- (a) pružila (...) pomoć, **u skladu s nacionalnim pravom i postupkom**, u otkrivanju lokacije djeteta ako se čini da bi se dijete moglo nalaziti na državnom području zamoljene države članice, a (...) **ta je informacija** potrebna za provedbu zahtjeva na temelju ove Uredbe;

⁶⁴ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Središnja ili nadležna tijela ne bi se trebalo sprečavati da sklapaju ili održavaju postojeće sporazume ili aranžmane sa središnjim ili nadležnim tijelima jedne države članice ili više njih, čime se omogućuje izravna komunikacija u međusobnim odnosima. Nadležna tijela trebala bi obavijestiti svoja središnja tijela o takvim sporazumima ili aranžmanima.”

- (b) prikupila i razmijenila informacije koje su **relevantne u postupcima u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću** iz članka 64.;
- (c) pružila informacije i pomoć nositeljima roditeljske odgovornosti koji zahtijevaju priznavanje i izvršenje odluka na (...) državnom području **zamoljenog središnjeg tijela**, posebno u vezi s pravima na kontakt s djetetom i predajom djeteta, **uključujući, prema potrebi, informacije o dobivanju pravne pomoći**;
- (d) olakšala komunikaciju(...) među **sudovima, nadležnim tijelima i drugim uključenim tijelima**,⁶⁵ posebno radi primjene članka (...) **64.a**;
- (e) **olakšala**⁶⁶ **komunikaciju među sudovima, ako je to potrebno, posebno radi primjene članaka 12., 12.a, 14. i 19.;**

⁶⁵ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„U posebnim slučajevima u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću koje su obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe središnja tijela trebala bi međusobno surađivati u pružanju pomoći nacionalnim sudovima, nadležnim i drugim tijelima te nositeljima roditeljske odgovornosti. Ta druga tijela mogla bi uključivati, primjerice, nevladine organizacije koje pružaju uvjete za posjete pod nadzorom ili tijelo koje se općenito naziva pomoć pri obiteljskom sudu koja postoji u nekim državama članicama. Pomoć koju pruža zamoljeno središnje tijelo trebala bi pogotovo uključivati pronalaženje djeteta, izravno ili s pomoću sudova, nadležnih ili drugih tijela, ako je to potrebno za provedbu zahtjeva u skladu s ovom Uredbom, te dostavu svih drugih informacija koje su relevantne za postupak u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću.”

⁶⁶ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Zamoljena središnja tijela trebala bi također poduzeti sve odgovarajuće mjere za olakšavanje komunikacije među sudovima, ako je to potrebno, posebno radi primjene pravila o prijenosu nadležnosti, o privremenim mjerama, uključujući zaštitne, u hitnim slučajevima, posebno ako se odnose na međunarodnu otmicu djeteta, a cilj im je svođenje na najmanju mjeru rizika iz članka 13. stavka 1. točke (b) Haške konvencije iz 1980., te o litispendenciji i paralelnim postupcima. U tu svrhu u nekim slučajevima može biti dostatno pružanje informacija za daljnju izravnu komunikaciju (primjerice, pružanje podataka za kontakt tijela odgovornih za dobrobit djece, sudaca koji djeluju u okviru mreže ili nadležnog suda).”

- (f) pružila informacije i pomoć potrebnu **sudovima i nadležnim** tijelima za primjenu članka 65. i
 - (g) olakšala postizanje sporazuma između nositelja roditeljske odgovornosti posredovanjem ili drugim načinima **alternativnog rješavanja sporova** te olakšala prekograničnu suradnju u tu svrhu (...).
- (...)

Članak 64.

Suradnja u prikupljanju i razmjeni informacija koje su **relevantne u postupcima u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću**

1. Po zahtjevu uz koji je priloženo obrazloženje (...), središnje tijelo države članice u kojoj dijete ima **ili je imalo** uobičajeno boravište (...) **ili** u se u njoj nalazi ili se nalazilo (...), izravno ili putem **sudova, nadležnih** tijela ili drugih tijela poduzima sljedeće:
 - (a) **ako je dostupno, dostavlja ili sastavlja i dostavlja izvješće o:**
 - i. (...) položaju u kojemu se nalazi dijete;
 - ii. (...) svim postupcima (...) **u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću prema djetetu koji su u tijeku** ili
 - iii. (...) donesenim odlukama (...) **u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću prema djetetu;**

- (b) pruža sve druge informacije koje su relevantne u postupcima u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću u državi članici koja podnosi zahtjev, posebno o položaju roditelja, srodnika ili druge osobe koja može biti prikladna za skrb o djetetu, ako to zahtijeva položaj u kojem se nalazi dijete; ili
- (c) može zatražiti od suda ili nadležnog tijela svoje države članice da razmotri potrebu za poduzimanjem mjera za zaštitu djeteta ili njegove imovine.

(...)

2. U svim slučajevima u kojima je dijete izloženo znatnoj opasnosti, sud ili nadležno tijelo koje razmatra ili je poduzelo mjere za zaštitu djeteta, u slučaju da mu je poznato da je djetetovo boravište preneseno u drugu državu članicu ili da se dijete nalazi u drugoj državi članici, obavještuje sudove ili nadležna tijela te druge države članice o povezanoj opasnosti i mjerama koje su poduzete ili se razmatraju. Te informacije mogu se proslijediti izravno ili putem središnjih tijela.

3. Uz zahtjeve iz stavaka 1. i 2. i sva dodatna pismena prilaže se prijevod na službeni jezik zamoljene države članice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, na službeni jezik ili jedan od službenih jezika mjesta u kojem se zahtjev treba provesti odnosno na bilo koji drugi jezik koji zamoljena država članica izričito prihvća. Države članice obavještuju Komisiju o tom prihvćanju u skladu s člankom 81.

4. Osim ako je to nemoguće zbog iznimnih okolnosti,⁶⁷ informacije iz stavka 1. proslijeđuju se središnjem tijelu koje podnosi zahtjev najkasnije tri mjeseca od primitka zahtjeva.

⁶⁷ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Budući da je vrijeme ključno u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, središnje tijelo zamoljene države članice trebalo bi najkasnije tri mjeseca od primitka zahtjeva, osim ako je to nemoguće zbog iznimnih okolnosti, državi članici koja podnosi zahtjev proslijediti informacije zatražene na temelju odredaba ove Uredbe o suradnji, uključujući suradnju u prikupljanju i razmjeni informacija koje su relevantne u postupcima u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, i odluku o dodjeli ili odbijanju pristanka za smještaj djeteta u drugoj državi članici. To bi trebalo obuhvaćati obvezu nadležnog nacionalnog tijela da zamoljenom središnjem tijelu pruži informacije ili objasni zašto ih ne može pružiti u roku u kojem će mu biti moguće pridržavati se navedenog vremenskog okvira. Neovisno o tome, sva uključena nadležna tijela trebala bi nastojati dati odgovor i brže nego što je predviđeno tim maksimalnim vremenskim okvirom.”

Članak 64.a

Provedba odluka u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću u drugoj državi članici

1. Sud države članice može zahtijevati od sudova ili nadležnih tijela druge države članice pomoć u provedbi⁶⁸ odluka u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću koje su donesene na temelju ove Uredbe, osobito radi osiguravanja učinkovitog ostvarivanja prava na kontakt.

2. Uz zahtjev iz stavka 1. i sva popratna pismena prilaže se prijevod na službeni jezik zamoljene države članice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, na službeni jezik ili jedan od službenih jezika mjesta u kojem se zahtjev treba provesti odnosno na bilo koji drugi jezik koji zamoljena država članica izričito prihvća. Države članice obavješćuju Komisiju o tom prihvćanju u skladu s člankom 81.

⁶⁸ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ako je sud neke države članice već donio odluku u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću ili razmatra takvu odluku, a provedba se treba odvijati u drugoj državi članici, sud bi trebao imati mogućnost zatražiti pomoć sudova ili nadležnih tijela te druge države članice u provedbi odluke. To bi se trebalo primjenjivati, primjerice, na odluke o odobravanju kontakta s djetetom uz nadzor koji treba izvršiti u državi članici koja nije država članica u kojoj je smješten sud koji je odobrio kontakt ili na odluke koje uključuju bilo kakve druge popratne mjere sudova ili nadležnih tijela u državi članici u kojoj odluku treba provesti.”

Članak 65.

Smještaj djeteta u drugoj državi članici⁶⁹

⁶⁹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ako se u državi članici djetetova uobičajenog boravišta razmatra odluka o smještaju djeteta u ustanovu za skrb ili kod udomitelja, sud bi u najranijem stadiju postupka trebao razmotriti odgovarajuće mjere kako bi se zajamčilo poštovanje djetetovih prava, posebno prava na očuvanje njegova identiteta te kontakta s roditeljima, ili, prema potrebi, s drugim srođnicima, u kontekstu članaka 8., 9. i 20. Konvencije UN-a o pravima djeteta. Ako je sud upoznat s posebnom povezanošću djeteta s drugom državom članicom, odgovarajuće mjere mogle bi posebno uključivati obavijest konzularnom tijelu te države članice ako je primjenjiv članak 37. točka (b) Bečke konvencije o konzularnim odnosima. Informacijama koje je dostavilo središnje tijelo te druge države članice mogla bi se također podići razina takve osvještenosti. Odgovarajuće bi mjere mogle uključivati i zahtjev toj državi članici na temelju ove Uredbe za informacijama o roditelju, srođniku ili drugim osobama koje mogu biti prikladne za skrb o djetetu. Nadalje, ovisno o okolnostima sud bi također mogao zatražiti informacije o postupcima i odlukama koji se odnose na roditelja ili braću i sestre djeteta. Od presudne važnosti i dalje bi trebali biti interesi djeteta. Osobito se nijednom od tih odredaba ne bi trebalo utjecati na nacionalno pravo ili postupak koji se primjenjuje na bilo koju odluku o smještaju koju je donio sud ili nadležno tijelo države članice koja razmatra smještaj. Time se ni na koji način ne bi obvezalo tijela nadležne države članice na smještaj djeteta u drugu državu članicu ni na dodatno uključivanje te druge države članice u odluku ili postupak u vezi sa smještajem.”

1. Kada (...) **sud ili nadležno** tijelo (...) razmatra smještaj djeteta u (...) drugoj državi članici,⁷⁰ najprije dobiva pristanak nadležnog tijela u toj drugoj državi članici. U tu svrhu (...) središnje tijelo (...) države članice **koja podnosi zahtjev** središnjem tijelu **zamoljene** države članice u kojoj dijete treba biti smješteno prosljeđuje zahtjev za pristanak koji uključuje izvješće o djetetu i razloge za predloženi smještaj ili pružanje skrbi, **informacije o svim razmatranim načinima financiranja te sve druge informacije koje smatra relevantnima poput očekivanog trajanja smještaja.**⁷¹

⁷⁰ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Bilo koji oblik smještaja djeteta kod udomitelja (odnosno, prema nacionalnom pravu i postupku, kod jednog ili više pojedinaca) ili u ustanovu za skrb (na primjer u sirotište ili dječji dom) u drugoj državi članici trebao bi biti obuhvaćen područjem primjene ove Uredbe, osim ako je to izričito isključeno, kao u slučaju smještaja s ciljem posvojenja, smještaja kod roditelja ili, ako je primjenjivo, kod bilo kojeg drugog bliskog srodnika u skladu s izjavom države članice primateljice. Slijedom navedenoga, trebalo bi uključiti i „smještaj u odgojne svrhe” koji je naložio sud ili dogovorilo nadležno tijelo uz suglasnost roditelja ili djeteta ili na njihov zahtjev nakon što se kod djeteta očitovalo devijantno ponašanje. Isključen bi trebao biti samo smještaj, bilo u odgojne ili u kaznene svrhe, koji je naložen ili dogovoren nakon što je dijete počinilo djelo koje bi moglo biti kažnjivo u skladu s nacionalnim kaznenim pravom ako ga je počinila odrasla osoba bez obzira na to bi li to u tom konkretnom slučaju moglo dovesti do osude.”

⁷¹ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Ako sud ili nadležno tijelo države članice razmatra smještaj djeteta u drugoj državi članici, prije njegova izvršenja trebalo bi provesti postupak savjetovanja za dobivanje pristanka. Sud ili nadležno tijelo koje razmatra takav smještaj djeteta trebalo bi, prije nego što naloži ili dogovori smještaj, dobiti pristanak nadležnog tijela države članice u kojoj bi dijete bilo smješteno. Izostanak odgovora u roku od tri mjeseca ne bi trebalo tumačiti kao pristanak, a smještaj se ne bi trebao izvršiti bez pristanka. Zahtjev za pristanak trebao bi uključivati barem izvješće o djetetu i razloge za predloženi smještaj ili pružanje skrbi, informaciju o očekivanom trajanju smještaja, informaciju o svim razmatranim načinima financiranja nadopunjenu svim drugim informacijama koje bi zamoljena država članica mogla smatrati relevantnima, poput svih predviđenih nadzora mjere, aranžmana za kontakt s roditeljima, drugim srodnicima ili drugim osobama s kojima je dijete u bliskom odnosu odnosno razloge zašto se takav kontakt ne razmatra u kontekstu članka 8. Europske konvencije o ljudskim pravima.

Uzimajući u obzir sudsku praksu Suda, prema kojoj se pristanak na smještaj daje za utvrđeno vremensko razdoblje, taj pristanak ne bi se trebao primjenjivati na odluke ili dogovore kojima se produljuje trajanje smještaja. U takvim bi okolnostima trebalo podnijeti novi zahtjev za pristanak.”

1.a Stavak 1. ne primjenjuje se ako dijete treba biti smješteno kod roditelja.

Države članice mogu odlučiti da se u skladu sa stavkom 1. njihov pristanak nije preduvjet za smještaj kod određenih kategorija bliskih srodnika osim roditelja unutar njihova državnog područja . Komisiju se obavješćuje o tim kategorijama u skladu s člankom 81.

1.b Središnje tijelo druge države članice može obavijestiti sud ili nadležno tijelo koje razmatra smještaj djeteta o posebnoj povezanosti djeteta s tom državom članicom. Time se ne utječe na nacionalno pravo i postupak države članice koja razmatra smještaj.

2. Uz zahtjev i (...) **sva popratna** pismena iz stavka 1. prilaže se prijevod na službeni jezik **zamoljene države članice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, na službeni jezik** ili jedan od službenih jezika (...) **mjestu u kojem se zahtjev treba provesti odnosno** na bilo koji drugi jezik koji zamoljena država članica izričito prihvaća. Države članice obavješćuju Komisiju o tom prihvaćanju u skladu s člankom 81.

3. (...) Smještaj iz stavka 1. (...) **isključivo** se (...) **nalaže ili dogovara** u državi članici koja podnosi zahtjev (...) **nakon** što je nadležno tijelo zamoljene države članice pristalo na smještaj.

4. Osim ako je to nemoguće zbog iznimnih okolnosti, (...) odluka o dodjeli ili uskraćivanju pristanka **prosljeđuje se** središnjem tijelu koje podnosi zahtjev najkasnije (...) **tri** mjeseca od primitka zahtjeva.⁷²

⁷² Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u gornjoj bilješci 67.

5. Postupak za dobivanje pristanka uređen je nacionalnim pravom zamoljene države članice⁷³.
6. Ovim se člankom ne sprečava središnja ili nadležna tijela da sklapaju ili održavaju postojeće sporazume ili aranžmane sa središnjim ili nadležnim tijelima jedne države članice ili više njih, čime se pojednostavnjuje postupak savjetovanja za dobivanje pristanka u međusobnim odnosima.

Članak 66.

(...) Troškovi središnjih tijela

- (...) 1. Pomoć koju pružaju središnja tijela u skladu s ovom Uredbom besplatna je.
2. Svako središnje tijelo pokriva svoje troškove nastale **pri primjeni ove Uredbe**.

Članak 67.

Sastanci središnjih tijela

1. Kako bi se olakšala primjena ove Uredbe, središnja tijela redovito se sastaju.

⁷³ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Nadalje, u skladu sa sudskom praksom Suda države članice trebale bi uspostaviti jasna pravila i postupke u svrhu pristanka iz ove Uredbe kako bi se zajamčili pravna sigurnost i brzina. Postupcima bi se, među ostalim, nadležnom tijelu omogućilo da brzo dodijeli ili uskrati pristanak.”

2. Sastanke središnjih tijela saziva **ponajprije Komisija**⁷⁴ u okviru Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima u skladu s Odlukom br. 2001/470/EZ.

POGLAVLJE VI.

OPĆE ODREDBE

Članak 67.a0

Područje primjene

Ovo se poglavlje primjenjuje na obradu zahtjevâ na temelju poglavlja od III. do V. ove Uredbe.

Članak 67.a

Suradnja i komunikacija među sudovima

1. Za potrebe ove Uredbe sudovi mogu međusobno izravno surađivati i komunicirati ili izravno tražiti informacije jedni od drugih pod uvjetom da se u takvoj komunikaciji poštuju postupovna prava strana u postupku i povjerljivost informacija.

⁷⁴ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Činjenica da sastanke središnjih tijela saziva ponajprije Komisija u okviru Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima u skladu s Odlukom br. 2001/470/EZ ne bi trebala sprečavati u tome da se organiziraju drugi sastanci središnjih tijela.”

2. Suradnja iz stavka 1. može se provoditi bilo kojim sredstvima koja sud smatra prikladnima. Ona može osobito uključivati:

- (a) komunikaciju za potrebe članaka 12. i 12.a;**
- (b) informacije u skladu s člankom 14.;**
- (c) informacije o postupcima u tijeku za potrebe članka 19.;**
- (d) komunikaciju za potrebe poglavlja od III. do V.**

Članak 65.a

Prikupljanje i prijenos informacija⁷⁵

⁷⁵ Treba dodati dvije uvodne izjave kako slijedi:

- (R1) „Osim ako je ovom Uredbom drukčije predviđeno, Uredba (EU) br. 2016/679 trebala bi se primjenjivati na obradu osobnih podataka u državama članicama pri primjeni ove Uredbe. Osobito, kako se ne bi ugrozila provedba zahtjeva na temelju ove Uredbe, primjerice za predaju djeteta u skladu s Haškom konvencijom o otmici djece iz 1980., ili kako bi sud razmotrio potrebu za poduzimanjem mjera za zaštitu djeteta ili njegove imovine, obavješćivanje ispitanika koje se nalaže člankom 14. stavcima od 1. do 4. Uredbe (EU) br. 2016/679, primjerice o podacima zatraženima radi pronalaska djeteta, može se odgoditi do provedbe zahtjeva za koji su te informacije potrebne. Ta se iznimka provodi u skladu s člankom 14. stavkom 5. i člankom 23. stavkom 1. točkama (f), (g), (i) i (j) Uredbe (EU) br. 2016/679.”
- (R2) „To ne isključuje mogućnost da posrednik, sud ili nadležno tijelo kojem su informacije iz stavka 1. prenesene, poduzme mjere za zaštitu djeteta ili potakne poduzimanje takvih mjera ako je dijete izloženo opasnosti od štete ili ako postoje naznake takve opasnosti.”

- 1. Zamoljeno središnje tijelo sudu, nadležnom tijelu u svojoj državi članici ili drugom posredniku prema potrebi u skladu s nacionalnim pravom i postupkom prosljeđuje sve zahtjeve ili informacije sadržane u njima u vezi sa stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću ili o međunarodnoj otmici djece na temelju ove Uredbe.**
- 2. Svaki posrednik, sud ili nadležno tijelo kojem su u okviru ove Uredbe proslijeđene informacije iz stavka 1. može se njima služiti samo za potrebe ove Uredbe.**
- 3. Posrednik, sud ili nadležno tijelo koje u zamoljenoj državi raspolaže informacijama potrebnima za provedbu zahtjeva na temelju ove Uredbe ili je nadležno za njihovo prikupljanje dostavlja te informacije zamoljenom središnjem tijelu, na njegov zahtjev, u slučajevima kada zamoljeno središnje tijelo nema izravan pristup njima.**
- 4. Zamoljeno središnje tijelo informacije dobivene na taj način, prema potrebi, prosljeđuje središnjem tijelu koje podnosi zahtjev u skladu s nacionalnim pravom i postupkom.**

Članak 67.b

Obavješćivanje ispitanika

Postoji li rizik da takvo obavješćivanje može utjecati na učinkovitu provedbu zahtjeva na temelju ove Uredbe za koji su proslijeđene informacije, obveza obavješćivanja ispitanika iz članka 14. stavaka od 1. do 4. Uredbe (EU) 2016/679 može se odgoditi do provedbe zahtjeva.⁷⁶

Članak 67.c

Neobjavljivanje informacija⁷⁷

⁷⁶ Vidjeti predloženu uvodnu izjavu u bilješci 75.

⁷⁷ Treba dodati sljedeći tekst nakon predložene uvodne izjave u bilješci 75:

„U slučajevima u kojima bi se otkrivanjem ili potvrđivanjem relevantnih informacija moglo ugroziti interese djeteta, primjerice u slučajevima u kojima se dogodilo nasilje u obitelji i sud je naložio da se nova djetetova adresa ne otkrije podnositelju zahtjeva, u ovoj se Uredbi nastoji postići osjetljivu ravnotežu. Uredbom se osigurava da središnje tijelo, sud ili nadležno tijelo podnositelju zahtjeva ili trećoj strani ne bi trebalo otkriti ili potvrditi bilo koju informaciju prikupljenu ili proslijeđenu u svrhu ove Uredbe ako utvrdi da bi se time moglo ugroziti zdravlje, sigurnost ili slobodu djeteta ili druge osobe, no bez obzira na to u njoj se ističe da to ne bi trebalo ometati prikupljanje i prosljeđivanje informacija središnjih tijela, sudova i nadležnih tijela i među njima u mjeri u kojoj je to potrebno za provedbu obveza na temelju ove Uredbe. To znači da bi, kad je to moguće i prikladno, zahtjev mogao biti obrađen na temelju ove Uredbe a da podnositelju zahtjeva nisu pružene sve informacije potrebne za obradu. Primjerice, ako se to nacionalnim pravom predviđa, središnje tijelo moglo bi pokrenuti postupak u ime podnositelja zahtjeva a da mu ne proslijedi informaciju o tome gdje se dijete nalazi. Međutim, u slučajevima u kojima bi se već podnošenjem zahtjeva moglo ugroziti zdravlje, sigurnost ili slobodu djeteta ili druge osobe, na temelju ove Uredbe ne bi trebala postojati obveza da se takav zahtjev podnese.”

1. Središnje tijelo, sud ili nadležno tijelo ne otkriva ili ne potvrđuje informacije koje su prikupljene ili proslijeđene za potrebe poglavlja od III. do VI. ako utvrdi da bi se time moglo ugroziti zdravlje, sigurnost ili slobodu djeteta ili druge osobe.
2. Utvrdi li se u jednoj državi članici takav slučaj, središnja tijela, sudovi i nadležna tijela ostalih država članica uzimaju to u obzir, posebno u slučajevima nasilja u obitelji.
3. Ničim se iz ovog članka ne onemogućuje prikupljanje i prijenos informacija od strane središnjih tijela, sudova i nadležnih tijela i između njih u mjeri u kojoj je to potrebno za izvršenje obveza iz poglavlja od III. do VI.

Članak 68.

Legalizacija ili druge slične formalnosti

U (...) **okviru ove Uredbe** ne zahtijeva se legalizacija ni bilo koja druga formalnost.

Članak 69.

(...) **Jezici**

1. Ne dovodeći u pitanje članak 35./**47.j** stavak 2. točku (a), kada se na temelju ove Uredbe zahtijeva prijevod ili transliteracija, prevodi se ili transliterira na službeni jezik predmetne države članice ili, ako ta država članica ima više službenih jezika, na službeni jezik ili jedan od službenih jezika sudskog postupka u mjestu u kojem se poziva na odluku donesenu u drugoj državi članici ili u kojem je podnesen zahtjev, u skladu s pravom te države članice.

2. Prijevodi ili transliteracije relevantnog sadržaja potvrda iz članaka (...) **36.a, 47.1** i 56. mogu se izvršiti na neki drugi službeni jezik ili jezike institucija Unije koje je predmetna država članica navela kao prihvatljive u skladu s člankom 81.

3. (...) **Država članica obavješćuje Komisiju o službenom jeziku ili jezicima institucija Unije, osim vlastitoga, na kojima prihvaća obavijesti upućene njezinim središnjim tijelima.**

4. Svaki prijevod koji se zahtijeva za potrebe poglavlja **III. i IV.** ove Uredbe obavlja osoba koja je ovlašteni prevoditelj u jednoj od država članica.

POGLAVLJE VII.

DELEGIRANI AKTI

Članak 70.

Izmjene priloga

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 71. u pogledu izmjene (...) **[relevantnih]⁷⁸ priloga kako bi se ažurirale tehničke izmjene tih priloga ili kako bi se unijele u njih.**

⁷⁸ Upućivanja na priloge unijet će se naknadno.

Članak 71.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 70. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [datum stupanja na snagu ove Uredbe].
3. Vijeće u svakom trenutku može opozvati delegiranje ovlasti iz članka 70. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je odredila svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga priopćuje Vijeću.
6. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 70. stupa na snagu samo ako Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Vijeću na njega ne uloži nikakav prigovor ili ako je prije isteka tog roka Vijeće obavijestilo Komisiju da neće uložiti prigovor. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Vijeća.
7. Komisija obavješćuje Europski parlament o donošenju delegiranih akata, ili o bilo kojem prigovoru u vezi s njima, ili o opozivu delegiranja ovlasti od strane Vijeća.

POGLAVLJE VIII.

ODNOSI PREMA DRUGIM INSTRUMENTIMA

Članak 72.

Odnos prema drugim instrumentima⁷⁹

1. Uz poštovanje odredaba iz **stavka 2. ovog članka i** članaka od 73. **do** 78., ova Uredba, među državama članicama, zamjenjuje konvencije koje postoje u trenutku stupanja na snagu Uredbe (EZ) br. 2201/2003, koje su sklopljene između dviju ili više država članica, a odnose se na stvari koje se uređuju ovom Uredbom.
2. **Finska i Švedska imale su, u skladu s člankom 59. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 2201/2003 i podložno uvjetima iz točaka (b) i (c) te odredbe, mogućnost izjaviti da se Konvencija od 6. veljače 1931. između Danske, Finske, Islanda, Norveške i Švedske, koja sadrži odredbe međunarodnog privatnog prava o braku, posvajanju i skrbništvu, zajedno sa Završnim protokolom uz tu Konvenciju, primjenjuje, u cijelosti ili djelomice, u njihovim međusobnim odnosima, umjesto pravila koje donosi ta Uredba. Njihove izjave objavljene su u *Službenom listu Europske unije* kao Prilog Uredbi (EZ) br. 2201/2003. Spomenute države članice mogu ih, u cijelosti ili djelomice, u svako doba povući.**
3. **Propisi o nadležnosti u bilo kakvome budućem sporazumu koji sklope države članice iz stavka 2., a odnose se na stvari koje se uređuju ovom Uredbom, u skladu su s onima utvrđenima ovom Uredbom.**

⁷⁹

Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Podsjeća se da se za sporazume s jednom ili više trećih država koje je država članica sklopila prije datuma pristupanja Uniji primjenjuje članak 351. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.”

- 4. Poštuje se načelo zabrane diskriminacije na temelju državljanstva između građana Unije.**
- 5. Odluke donesene u bilo kojoj od nordijskih država koje su podnijele izjavu iz stavka 2., na sudu čija nadležnost odgovara onoj koja je propisana u poglavlju II. ove Uredbe, priznaju se i izvršavaju u drugim državama članicama prema pravilima koja su predviđena u odjeljku 1. poglavlja IV. ove Uredbe.**
- 6. Države članice Komisiji šalju:**
- (a) presliku sporazuma i objedinjenih zakona kojima se primjenjuju ti sporazumi iz stavka 3.;**
- (b) svako otkazivanje ili izmjene sporazuma i objedinjenih zakona iz stavaka 2. i 3.**

Takve se informacije objavljuju u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 73.

Odnos prema određenim multilateralnim konvencijama

U odnosima između država članica ova Uredba ima prednost pred sljedećim konvencijama u onoj mjeri u kojoj se one odnose na stvari uređene ovom Uredbom:

- (a) Haaška konvencija od 5. listopada 1961. o ovlastima tijela i primjenjivom pravu s obzirom na zaštitu maloljetnika;
- (b) Luksemburška konvencija od 8. rujna 1967. o priznavanju odluka koje se odnose na valjanost brakova;
- (c) Haaška konvencija od 1. lipnja 1970. o priznavanju razvoda i zakonskim rastavama;
- (d) Europska konvencija od 20. svibnja 1980. o priznavanju i izvršenju odluka koje se odnose na skrb nad djecom i ponovnoj uspostavi skrbništva nad djecom;

Članak 74.

Odnos prema Haškoj konvenciji od 25. listopada 1980.
o građanskim aspektima međunarodne otmice djece

Ako je dijete nezakonito odvedeno u državu članicu ili se nezakonito zadržava u državi članici koja nije država članica u kojoj je dijete imalo uobičajeno boravište neposredno prije nezakonitog odvođenja ili zadržavanja, odredbe Haške konvencije iz 1980. (...) **nastavljaju se primjenjivati kako su nadopunjene odredbama poglavlja III. i VI. ove Uredbe. Ako se odluka kojom se nalaže predaja djeteta u skladu s Haškom konvencijom iz 1980. donesena u državi članici mora priznati i izvršiti u drugoj državi članici nakon naknadnog nezakonitog odvođenja ili zadržavanja djeteta, primjenjuje se poglavlje IV.**

Članak 75.

Odnos prema Haškoj konvenciji od 19. listopada 1996. o nadležnosti, primjenjivom pravu, priznavanju, izvršenju i suradnji u području roditeljske odgovornosti i mjerama za zaštitu djece

1. Kad je riječ o odnosu prema Haškoj konvenciji iz 1996., ova se Uredba primjenjuje:
 - (a) podložno stavku 2., ako dijete o kojemu je riječ ima uobičajeno boravište na državnom području države članice;
 - (b) kad je riječ o priznavanju i izvršenju odluke koju je donio (...) **sud** jedne države članice na državnom području druge države članice, čak i ako dijete o kojemu je riječ ima uobičajeno boravište na državnom području države koja je ugovorna stranka navedene Konvencije i u kojoj se ova Uredba ne primjenjuje.

2. Neovisno o stavku 1.,

- (a) ako su se stranke dogovorile o nadležnosti (...) **suda** države stranke Haške konvencije iz 1996. u kojoj se ova Uredba ne primjenjuje, primjenjuje se članak 10. te Konvencije;
- (b) kad je riječ o prijenosu nadležnosti između (...) **suda** države članice i suda države stranke Haške konvencije iz 1996. u kojoj se ova Uredba ne primjenjuje, primjenjuju se članci 8. i 9. te Konvencije;
- (c) ako je postupak koji se odnosi na roditeljsku odgovornost pokrenut pred (...) **sudom** države stranke Haške konvencije iz 1996. u kojoj se ova Uredba ne primjenjuje u trenutku kad se pred (...) **sudom** države članice pokreće postupak koji se odnosi na isto dijete i isti predmet, primjenjuje se članak 13. te Konvencije.⁸⁰

(...)

Članak 76.

Opseg pravnog učinka(...)

1. Sporazumi i konvencije iz članaka od 72. do 75. i dalje proizvode pravni učinak u odnosu na stvari koje se ne uređuju ovom Uredbom.
2. Konvencije iz članaka od 73. (...) **do** 75., posebno Haške konvencije iz 1980. i 1996., i dalje (...) **proizvode pravni učinak** među državama članicama koje su njihove stranke, u skladu s člancima od 73. (...) **do** 75.

⁸⁰ Treba dodati uvodnu izjavu kako slijedi:

„Pravo koje se primjenjuje u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću trebalo bi odrediti u skladu s odredbama Poglavlja III. Haške konvencije iz 1996. Pri primjeni te Konvencije u postupcima pred sudom države članice u kojoj se ova Uredba primjenjuje upućivanje iz članka 15. stavka 1. te Konvencije na „odredbe Poglavlja II.” te Konvencije trebalo bi tumačiti kao upućivanje na „odredbe ove Uredbe”.“

Članak 77.

Ugovori sa Svetom Stolicom

1. Ova se Uredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje Međunarodni ugovor (konkordat) između Svete Stolice i Portugala, potpisan u Vatikanu (...) **18. svibnja (...) 2004.**
2. Bilo kakva odluka o nevaljanosti braka, donesena u skladu s Ugovorom iz stavka 1., priznaje se u državama članicama pod uvjetima iz Poglavlja IV. odjeljka 1 **pododjeljka 1.**
3. Odluke iz stavaka 1. i 2. primjenjuju se i na sljedeće međunarodne ugovore (...) sa Svetom Stolicom:
 - (a) „Lateranski ugovor” od 11. veljače 1929. između Italije i Svete Stolice, izmijenjen sporazumom s dodatnim protokolom potpisanim u Rimu 18. veljače 1984.;
 - (b) Sporazum između Svete Stolice i Španjolske o pravnim pitanjima od 3. siječnja 1979.;
 - (c) Sporazum između Svete Stolice i Malte o priznavanju građanskih učinaka crkvenih brakova i odluka crkvenih vlasti i sudova o tim brakovima od 3. veljače 1993., uključujući Protokol o primjeni s istim datumom te **treći** Dodatni protokol od (...) **27. siječnja (...) 2014.**
4. Priznavanje odluka iz stavka 2. može u Španjolskoj, Italiji ili Malti podlijevati istim postupcima i provjerama koji su primjenjivi na odluke crkvenih sudova donesene u skladu s međunarodnim sporazumima sklopljenima sa Svetom Stolicom iz stavka 3.

5. Države članice Komisiji šalju:
- (a) presliku ugovora iz stavaka 1. i 3.;
 - (b) svaki otkaz ili izmjenu tih ugovora.

POGLAVLJE IX.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 78.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba primjenjuje se samo na pokrenute sudske postupke, na autentične isprave koje su službeno sastavljene ili upisane u registar te na sporazume (...) upisane u registar [*datum početka primjene ove Uredbe*] ili nakon tog datuma.
2. Uredba (EZ) br. 2201/2003 i dalje se primjenjuje na odluke donesene u sudskim postupcima koji su u tijeku, na autentične isprave koje su službeno sastavljene ili upisane u registar te na sporazume (...) **koji su postali izvršivi u državi članici** sklapanja prije [*datum početka primjene ove Uredbe*], a obuhvaćeni su područjem primjene te Uredbe.

Članak 79.

Praćenje i evaluacija

1. Do [*10 godina od datuma primjene*] Komisija Europskome parlamentu, Vijeću te Europskome gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o *ex post* evaluaciji ove Uredbe potkrijepljeno informacijama koje joj dostavljaju države članice. Uz to izvješće prilaže se, prema potrebi, zakonodavni prijedlog.

2. **Počevši od [tri godine od datuma primjene]** države članice (...) **pružaju** Komisiji, na zahtjev i (...) **ako je moguće**, informacije (...) koje su **relevantne za evaluaciju funkcioniranja i primjene ove Uredbe** o:

- (a) broju odluka u bračnim sporovima ili u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću u kojima se nadležnost temeljila na razlozima utvrđenima u ovoj Uredbi;
- (b) u odnosu na zahtjeve za izvršenje u skladu s člankom 32., broju predmeta u kojima se izvršenje nije provelo unutar šest tjedana od trenutka pokretanja postupka izvršenja;
- (c) broju zahtjeva za odbijanje priznavanja odluke u skladu s člankom 39. i (...) broju predmeta u kojima je odobreno odbijanje priznavanja;
- (d) broju zahtjeva za odbijanje priznavanja odluke u skladu s člankom 41./**47.p** i (...) broju predmeta u kojima je odobreno odbijanje priznavanja;
- (e) broju pravnih lijekova uložениh u skladu s člancima 44./**47.r** odnosno 45./**47.r**.

Članak 80.

Države članice s dva ili više pravnih sustava

S obzirom na državu članicu u kojoj se na stvari uređene ovom Uredbom primjenjuju dva ili više pravnih sustava ili zbirke propisa u različitim teritorijalnim jedinicama:

- (a) svako pozivanje na uobičajeno boravište u toj državi članici podrazumijeva pozivanje na uobičajeno boravište u teritorijalnoj jedinici;
- (b) svako upućivanje na državljanstvo (...) podrazumijeva pozivanje na teritorijalnu jedinicu koja je utvrđena pravom te države članice;
- (c) svako upućivanje na tijelo države članice podrazumijeva pozivanje na tijelo teritorijalne jedinice o kojoj je riječ u toj državi članici;
- (d) svako upućivanje na propise zamoljene države članice podrazumijeva pozivanje na propise teritorijalne jedinice u kojoj se utvrđuje nadležnost te zahtjeva priznavanje ili izvršenje.

Članak 81.

Informacije koje treba dostaviti Komisiji

1. Države članice obavješćuju Komisiju o sljedećem:
 - (a) **svim tijelima iz članka 2. stavka 1. točaka (b1) i (b2) i članka 58. stavka 2.**
 - (b) **sudovima i tijelima nadležnima za izdavanje potvrda iz članka 36.a stavka 1. i članka 56. te sudovima nadležnima za ispravak potvrda iz članka 36.b stavka 1., članka 47.m stavka 1., članka 47.m1 i članka 56. stavka 3. u vezi s člankom 36.b. stavkom 1.;**
 - (c) **sudovima iz članka 27. stavka 3., članka 32./47.f, članka 39. stavka 1., članka 41./47.p stavka 1., članka 44./47.r stavka 2. i članka 45./47.r;**
 - (d) **tijelima nadležnima za izvršenje iz članka 32./47.f;**
 - (e) **pravnim lijekovima iz članaka 44./47.r i 45./47.r;**
 - (f) **nazivima, adresama i sredstvima za komunikaciju središnjih tijela određenih u skladu s člankom 60.;**
 - (f1) **kategorijama bliskih srodnika iz članka 65. stavka 1.a, ako je primjenjivo;**
 - (g) **jezicima koji su prihvatljivi za komuniciranje sa središnjim tijelima iz članka (...)69. stavka 2.;**
 - (h) **jezicima koji su prihvatljivi za prijevode u skladu s (...) člankom 64. stavkom 3., člankom 64.a stavkom 2., člankom 65. stavkom 2. i člankom 69. stavkom 2.**
- (...)
- (...)
2. Države članice Komisiji dostavljaju informacije iz stavka 1. u roku od [(...) *dvadeset i jedan mjesec od stupanja na snagu ove Uredbe* (...)].
3. Države članice Komisiji dostavljaju sve promjene (...) informacija **iz stavka 1.**
4. Komisija osigurava da informacije **iz stavka 1.** budu dostupne javnosti putem odgovarajućih sredstava, među ostalim putem europskog portala e-pravosuđe.

Članak 82.

Stavljanje izvan snage

1. Podložno odredbama članka 78. stavka 2. **ove Uredbe**, Uredba (EZ) br. 2201/2003 stavlja se izvan snage na [*dan početka primjene ove Uredbe*].
2. Upućivanja na Uredbu stavljenu izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga [V.].

Članak 83.

Stupanje na snagu

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. (...) **Ova** Uredba primjenjuje se od (...) [***prvi dan mjeseca nakon isteka tri godine od datuma objave ove Uredbe***], osim članaka 70., 71. i 81., koji se primjenjuju od [*datum stupanja na snagu ove Uredbe*].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik
